

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Možnosti sportovního vyžití žáků mladšího školního věku ve Strakonicih

Physical activity opportunities for primary school children in Strakonice

Markéta Kastnerová

Vedoucí práce: PaedDr. Ladislav Pokorný

Studijní program: Učitelství pro základní školy (M7503)

Studijní obor: I.ST (7503T047)

Odevzdáním této diplomové práce na téma Možnosti sportovního vyžití žáků mladšího školního věku ve Strakonících potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Strakonice 7. 12. 2020

Děkuji PaedDr. Ladislavu Pokornému za odborné rady a připomínky při psaní diplomové práce a všem, kteří mě podporovali, a to nejen při psaní diplomové práce, ale v průběhu celého studia na pedagogické fakultě.

ABSTRAKT

Diplomová práce řeší možnosti sportovního vyžití, které mají žáci mladšího školního věku ve městě Strakonice na základních školách, ve školském zařízení Dům dětí a mládeže a mimo tyto instituce. Teoretická část práce zpřehledňuje poznatky, které jsou v souvislosti dětí mladšího školního věku, jejich vývoje a sportu. Cílem je zjistit aktuální nabídku a nabídku v průběhu deseti školních let. Vyhodnocení je provedeno na základě studia školních vzdělávacích programů, výročních zpráv škol a nasbíraná data jsou doplněna formou rozhovoru s vedením školy. Nástrojem vyhodnocení výsledků jsou grafy a výsledky ukazují, jak se nabídka v průběhu let proměňovala a který sportovní kroužek je nejčastěji žákům mladšího školního věku nabízen. Výsledky také ukazují rozdíly, které jsou napříč těmito institucemi.

KLÍČOVÁ SLOVA

sport, sportovní kroužek, sportovní nabídka, žák mladšího školního věku, Strakonice

ABSTRACT

The diploma thesis deals with opportunities of sport activities which primary school children have in the city Strakonice on primary schools, in Youth centre and out of these institutions. The theoretic part of the work shows us the knowledge which is related to the children in primary schools and theirs development and sport. The purpose is to establish the current offer of the sport activities and the offer in the process of ten years. The evaluation is performed on the basis of study of school educational programs, annual reports of schools and collected data are supplemented in the form of an interview with the school management. The tool for evaluating the results are graphs and the results show us how the offer has changed over the years and what sport activities are offered to the primary school children the most. The results also show us the differences that are across these institutions.

KEYWORDS

sport, sports activity, sports offer, primary school child, Strakonice

Obsah

ÚVOD.....	8
1 Cíl a problém práce.....	9
1.1 Hlavní cíl.....	9
1.2 Dílčí cíle.....	9
1.3 Výzkumný problém	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
2 Přehled poznatků	11
2.1 Osobnost dítěte mladšího školního věku	11
2.1.1 Vývoj dítěte	11
2.2 Dospělí a osobnost dítěte	17
2.2.1 Trenér a pedagog	17
2.2.2 Rodič.....	22
2.3 Sport.....	22
2.3.1 Sportovní příprava dětí	24
3 Školský zákon.....	28
3.1 Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání.....	28
3.2 Zájmové vzdělávání	30
3.2.1 Středisko	30
3.2.2 Klub	31
3.2.3 Družina	31
3.3 Výroční zpráva.....	32
4 Projekty.....	33
4.1 Asociace školních sportovních klubů České republiky	33
4.1.1 Sportuj ve škole / Hodina pohybu navíc.....	33

4.1.2	Vzdělávací dny	34
4.1.3	Centra sportu / materiální podpora	34
4.1.4	Hry 3. tisíciletí	34
4.2	Sazka Olympijský víceboj	34
4.2.1	Olympijský diplom	35
PRAKTICKÁ ČÁST		37
5	Výzkumná část	37
5.1	Hypotézy	37
5.2	Základní orientace výzkumu	38
5.3	Výzkumná metoda	38
5.4	Výzkumný vzorek	39
5.4.1	Město Strakonice	39
5.4.2	Základní škola F. L. Čelakovského	40
5.4.3	Základní škola Dukelská	41
5.4.4	Základní škola Povážská	41
5.4.5	Základní škola Krále Jiřího z Poděbrad	41
5.4.6	Dům dětí a mládeže	41
6	Metodická část	43
6.1	Průběh a realizace výzkumu	43
6.1.1	Studium ŠVP	43
6.1.2	Studium výročních zpráv	45
6.1.3	Rozhovor s respondenty	48
6.1.4	Mapování sportovních možností mimo školy a školská zařízení	51
7	Vyhodnocení dat a informací	52
7.1	Nabídka sportovních kroužků	52

7.2	Proměna nabídky	57
7.3	Vývoj nabídky.....	58
7.4	Jiné sportovní vyžití.....	60
7.4.1	Sportovní kluby a oddíly	60
7.4.2	Tělovýchovné jednotky	61
	Diskuse	63
	ZÁVĚR.....	66
	Seznam použitých informačních zdrojů	69
	Tištěné zdroje	69
	Elektronické zdroje.....	70
	Seznam obrázků.....	75
	Seznam tabulek.....	75
	Seznam grafů	75
	Seznam příloh.....	75

ÚVOD

Téma diplomové práce jsem si zvolila z důvodu zájmu o vlastní obor studia, kterým je pedagogika a učitelství žáků 1. stupně, zájem o sport a v neposlední řadě zájem o město, ze kterého pocházím, a ve kterém trávím velkou část svého volného času. Záměrem diplomové práce je proto uvést čtenáře do problematiky sportovního vyžití dětí ve Strakonících a zjistit, jaké sportovní možnosti mají žáci mladšího školního věku v tomto městě. Hlavním cílem práce bylo zjistit, jakou nabídku sportovních kroužků mají žáci mladšího školního věku ve Strakonících a jaké možnosti měli v průběhu let.

Teoretická část práce shrnuje dosavadní poznatky o vývoji dítěte mladšího školního věku, poznatky z hlediska sportovní přípravy dětí a z hlediska působení trenérů, pedagogů a rodičů na děti, jelikož jsou to lidé, kteří se podstatnou měrou podílejí na vytváření pozitivního vztahu dětí ke sportu. Práce se nezaměřuje na tělesnou výchovu v rámci povinné školní docházky, ale především na sportovní možnosti, které jsou dětem poskytnuty mimo povinné předměty, a jak jsou tyto možnosti podporovány jinými asociacemi.

Výzkum byl prováděn na základních školách a ve školském zařízení DDM a zabýval se nabídkami sportovních aktivit, které tyto instituce aktuálně poskytují nebo poskytovaly žákům mladšího školního věku v průběhu předešlých let. Prvním krokem bylo studium školních vzdělávacích programů a výročních zpráv škol a následně byly uskutečněny rozhovory, které měly za cíl doplnit kompletní informace pro daný výzkum, aby mohl být následně vyhodnocen. Součástí praktické části práce bylo také zmapování sportovních možností, které mají žáci mladšího školního věku mimo školy a školská zařízení.

Při vyhodnocování výzkumu bylo dbáno na to, aby bylo dosaženo jednotlivých cílů, které směřovaly k cíli hlavnímu. Vyhodnocení získaných dat a informací bylo znázorněno prostřednictvím grafů. Hypotézy, které jsem si na základě těchto cílů definovala, byly založené na informacích, které poskytuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a na průzkumu, který byl proveden v rámci projektu Sazka Olympijský víceboj. V závěru se pak samozřejmě zabývám vyhodnocením výzkumu a potvrzením či vyvrácením stanovených hypotéz.

1 Cíl a problém práce

1.1 Hlavní cíl

Cílem mé diplomové práce je zjistit, jakou nabídku sportovních kroužků mohli využít žáci mladšího školního věku v průběhu let ve Strakonících. Konkrétně se zaměřím na porovnání této nabídky v rámci základních škol ve Strakonících a školského zařízení Dům dětí a mládeže. V tomto případě mě zajímá taktéž proměna nabídky v obou institucích v průběhu deseti let. Na závěr zjistím také aktuální sportovní nabídku pro žáky mladšího školního věku ve městě, tedy mimo školy a školská zařízení.

1.2 Dílčí cíle

Po stanovení hlavního cíle jsem k jeho dosažení stanovila dílčí cíle, které pomohly při popisu průběhu výzkumu a k vyhodnocení práce.

1. Zjistit, jaký sportovní kroužek byl v průběhu deseti let na základních školách a ve školském zařízení DDM ve Strakonících nejčastěji nabízen žákům 1. stupně.
2. Zjistit, jak se v průběhu deseti let na 1. stupni základních škol ve Strakonících proměňovala nabídka jednotlivých sportovních kroužků.
3. Zjistit, zda byla nabídka počtu sportovních kroužků při základních školách a při školském zařízení Dům dětí a mládeže v průběhu deseti let pro žáky 1. stupně stálá, stoupající či klesající.
4. Zjistit, jaké další možnosti sportovního vyžití mají žáci mladšího školního věku ve Strakonících mimo školy a školská zařízení.

1.3 Výzkumný problém

Pro potřeby této práce byly zvoleny výzkumné problémy. Dané výzkumné problémy navazují na dílčí cíle práce a směřují k hlavnímu cíli, tedy ke zjištění toho, jaká je aktuální nabídka sportovního vyžití a jaké možnosti měli žáci mladšího školního věku v průběhu deseti let ve Strakonících.

1. Jaký sportovní kroužek byl v průběhu deseti let nejčastěji nabízen žákům 1. stupně na základních školách a ve školském zařízení DDM?

2. Je nabídka jednotlivých sportovních kroužků pro žáky 1. stupně na základních školách ve Strakonících stálá nebo se proměňuje?
3. Klesá či stoupá v průběhu deseti let nabídka sportovních kroužků na základních školách a ve školském zařízení DDM pro žáky 1. stupně?
4. Mají žáci mladšího školního věku nabídku sportovního vyžití ve Strakonících i mimo školy a školská zařízení?

TEORETICKÁ ČÁST

2 Přehled poznatků

2.1 Osobnost dítěte mladšího školního věku

Dětství je z formálního hlediska děleno na mladší školní věk, tj. 6–10 let věku dítěte, a starší školní věk, 11–15 let. Přejít mezi těmito obdobími je pozvolný, takto formálně se rozděluje převážně proto, aby bylo možné popsat jednotlivé jevy, procesy vývoje a dozrávání organismu. Vnitřní dělení pro možnost pozorování a rozlišení biologicko-psycho-sociálních změn v mladším školním věku je dělení na dětství a prepubescenci (neboli pozdní dětství), jeho hranice je kolem devátého roku života dítěte. Zákonitosti, které jsou typické pro jednotlivá období, se liší převážně v oblastech tělesného, pohybového, psychického a sociálního vývoje. (Perič 2012, s. 23-24)

Teoretická část práce je zaměřena na to, čím je období mladšího školního věku charakteristické a typické. Dělení dle dalších autorů není od Periče nijak výrazně odlišné. Kučera (1997) charakterizuje mladší školní věk vstupem dítěte do školy, tedy převážně od 6. roku života až po dovršení 11 let. Píše také o podrobnějším dělení, a to na mladší školní věk (do 9. roku života) a na střední školní věk (10.–11. rok života). Hošek s Hátlovou (2009) rozdělují fáze věku stejně, nýbrž to, co Perič (2012) nazývá dětstvím, tito autoři nazývají mladším školním věkem a přelom devátého roku nazývají prepubescencí, tedy stejně jako výše zmíněný autor. Obecně, ale přesto s lehkou zdrženlivostí, by mohl být věk dětí 6–8 let, tedy dětství, dle vnitřního dělení Periče (2012), brán jako věk žáků 1.–2. tříd základních škol a období prepubescence, věk 9–11 let, tedy jako věk žáků 3.–5. tříd základních škol. Pro lepší orientaci je v této práci je používáno pojmenování a rozdělení období dle Periče (2012), tedy mladší školní věk je obecně věk dětí 6–11 let a jeho vnitřní členění je na věk 6–8 a 9–11 let.

2.1.1 Vývoj dítěte

Psychické procesy

V souvislosti **psychických procesů dětí a sportu** označují Hošek s Hátlovou (2009) věk 6–8 let jako fázi pily a snaživosti. Dítě má v tomto věku potřebu plnit to, co od něj očekávají

osoby v jeho nejbližším prostředí. Chce být chváleno, a tím roste jeho sebehodnocení. Pokud ale u sportovní činnosti neprožívá pozitivní pocity, přichází vzdor, ať už jakýkoliv. Na druhou stranu, pokud dítě cítí, že se od něj očekává úspěch a sportovní činnost ho baví, o tento úspěch usiluje a dokáže potlačit další jiné potřeby. Dítě může vzdorovat přímo, kdy si toho všimneme na první pohled. Někdy ale děti protestují nepřímou, např. tím, že se nesnaží dosáhnout dobrých výsledků. Těmito nepřímými protesty chtějí vyvolat zájem ostatních, chtějí být oceněni. Zpočátku to mohou být jen pocity méněcennosti, které ale mohou přerůst v komplex méněcennosti. Věk 9–11 označují autoři za fázi „*zvýšené pohybové vnímavosti*“. Tento věk je spojen se schopností zvládnout základy sportů. Dozrívá nervosvalová koordinace, rozvíjí se obratnost a pohyblivost. Dítě má potřebu získávat nové znalosti a silnou motivační složkou pro pravidelné sportování je radost z pohybu a vzájemnost vrstevníků. V tomto věku dítě začíná zvládat soutěživost jak ve hrách, tak ve sportu.

Motivace a únava

Dítě mladšího školního věku žije převážně přítomností, jejími myšlenkami a konkrétními událostmi, je přirozeně zvědavé a zajímá ho vše, co ho obklopuje. **Motivace** ke sportu a motivace v rámci sportu musí být u dětí v tomto věku prioritou. Svoboda (1997) ve své publikaci dělí motivaci na **vnější a vnitřní**. V případě počátečního donucení ke sportu může dojít k tomu, že dítě si vnitřní motivaci získá postupem času. „*Opravdová motivace je umění vytvořit prostor, v němž jedinec v sobě najde vůli přinutit se k činnosti.*“ (Svoboda 1997, s. 32) Mezi jednotlivé typy vnitřní motivace řadí Svoboda kompetenci, kterou vysvětluje tím, že člověk sám chce ukázat, co dokáže a jak je schopný. Dále poukazuje na typ „*osobní příčinnost*“ (Svoboda 1997, s. 32) – sport jako možnost samostatného projevu, vlastní kontroly činnosti. Počáteční motivace je také silným faktorem k udržení zájmu o sport a jeho činnost. Výhoda sportu tkví v tom, že je bohatý na zdroj citů a emocí, a to příjemných i nepříjemných. Pocity jako sebedůvěra, nejistota, strach, poddajnost, uspokojení a emoce jako hněv, radost, nadšení a zklamání. Sport také vytváří i vyšší city – odpovědnost v první řadě k družstvu, poté ke klubu a k státu. Nemusí být tedy těžké, díky zastoupení všech těchto zdrojů, vytvořit u dětí pozitivní motivaci. Jedním z častých případů je, že žák má více zájmů a stává se, že nemá čas na intenzivní trénink v rámci jednoho sportu. V případě vrcholového sportu si trenéři ale často žádají úplné odevzdání se jednomu konkrétnímu sportu a dítě

mladšího školního věku tak může snadno ztratit motivaci dělat tento sport nebo se dokonce přestat věnovat všem svým dosavadním zájmům. K motivaci se řadí také druh motivace v rámci sociálního faktoru – jde například o povzbuzení, posměch, případné poklepání na rameno či jen plácnutí do rukou.

Na motivaci navazuje **únava**, která může být jedním z negativních faktorů motivace. U únavy je ale potřeba umět rozlišit, zda se jedná o únavu psychickou či fyzickou, které spolu mohou úzce souviset. „*Fyzická únava se projevuje nahromaděním škodlivých látek a bolestí ve tkáních.*“ (Svoboda 1997, s. 34) Přílišná náročnost tréninku a následná všeobecná únava se může zdát jako únava fyzická, ale ve skutečnosti může jít o únavu psychickou. Např. u mladých lidí, kteří často vypadají při nácviu jednotlivých činností unaveně, je vidět změna v energii, když se jim do programu zařadí volná hra. Proto je také únava úzce spjata s nudou. Nicméně nuda nemusí nutně vycházet z „nudné stereotypní činnosti“, ale může pramenit z nečinnosti. (Svoboda 1997)

Vydávání značné fyzické, duševní energie, dodržování režimu dne, životosprávy, pravidel, respektu k soupeři či rozhodčímu, to vše a mnoho dalšího může někdy přicházet do rozporu s touhou vynechat trénink, jít s přáteli, využívat pravidel ve svůj prospěch nebo mít averzi vůči soupeři či rozhodčímu. Pak vše směřuje k důležitému aspektu sportu, kterým je psychická rovnováha dětí, která by měla být cílem každého dospělého člověka, který jakýmkoliv způsobem ovlivňuje dítě, jeho motivaci ke sportu a samotné vedení sportu dětí. (Svoboda 1997, s. 30–35)

Tělesný vývoj dítěte

V období mladšího školního věku žáci výrazně rostou do výšky, dochází především k prodlužování nohou. Není dokončen vývoj kostry a formuje se páteř, srůstají kosti pletence lopatkového a pánevního a mění se tvar lebky. V tomto věku mají děti sklon k vadnému držení těla, a to z důvodu nedokončené osifikace kostí a velkého množství chrupavčité tkáně v kosterní soustavě. Proto špatné a nepřiměřené zatěžování může vést k vadnému držení těla. Vyvíjí se chrup, svaly a vnitřní orgány se zvětšují a stávají se výkonnějšími. Stále probíhá diferenciacce nervových buněk v mozkové kůře. Děti mají v tomto věku velkou potřebu pohybu, především spontánního pohybu. (Hájek 2011, s. 88)

Věk dětí a sport

Perič (2012) ve svém díle uvádí: „*Každé dítě má ve sportu několik věků*“ (s. 30). Neznámějším z nich je **věk kalendářní**, tedy věk dle narození dítěte. „*Doba, po kterou se daný jedinec věnuje sportovní přípravě*“ (s. 31), je označována za **věk sportovní**. Sportovní věk nám ve většině případů přispívá k porovnávání dosažené výkonnosti u dětí. Většinou platí, že ten, kdo má vyšší sportovní věk, dosahuje vyšší výkonnosti v daném sportu oproti tomu, kdo např. trénuje a závodí kratší dobu. (Perič 2012, s. 30-31) Nejdůležitějším věkem je ovšem **věk biologický**, který poukazuje na stupeň biologického vývoje. Oproti věku kalendářnímu může být více vyspělý nebo opožděný, pak jde o biologickou akceleraci nebo biologickou retardaci. Hodnoty tohoto věku by měl trenér dobře znát, aby dokázal správně využít zásadu přiměřenosti. „*Každý člověk má individuální tempo svého biologického vývoje. To vychází z genetických předpokladů, produkce hormonů, různých vlivů prostředí (...) a ještě z dalších okolností, které však nejsou dostatečně známé*“ (Perič 2012, s. 31). Znalost biologického věku u dětí hraje velkou roli při rozlišení míry talentu oproti biologické akceleraci, tedy biologické vyspělosti. Existuje několik způsobů, jak rozeznat skutečnou hodnotu biologického věku. Mezi ně patří: „*(...) porovnání výšky a váhy s normami, stanovení stupně osifikace kostí, porovnání stupně rozvoje sekundárních pohlavních znaků, popř. stanovení stupně prořezání druhých zubů*“ (s. 31) Než trenér určí, zda u dítěte ve vývoji dochází spíše k akceleraci nebo retardaci, měl by se zaměřit na více ukazatelů biologického věku a až poslední možností by měl být rentgenový snímek osifikace kostí. Jedním z výše zmíněných ukazatelů biologického věku může být **porovnání výšky a hmotnosti**. „*Aktuální tělesná výška (resp. hmotnost) se porovnává s normalizovanými vývojovými křivkami (tzv. normogramy). (...) Tělesná hmotnost se hodnotí ve vztahu k tělesné výšce (tedy nikoliv k věku)*“ (Perič 2012, s. 32) Tento ukazatel je ale pro trenéra spíše orientační pro případné přesnější vyšetření odborníky. Všechny tyto hodnoty nám mohou u dětí ukázat na případnou vývojovou nesrovnalost. Aktuální hodnoty je následně potřeba porovnat s předpokládanou výškou v dospělosti, která se způsobem predikčních rovnic odhaduje dle výšky rodičů.

Osifikace kostí neboli vápenatění je jedním z dalších ukazatelů biologického, v této souvislosti **kostního věku**. Oproti určování biologického věku dle porovnání výšky a hmotnosti je tato metoda velmi přesná, protože hlavním prostředkem jsou rentgenové

snímky konců kostí, které právě vápenatění dokážou přesně ukázat. Nejčastěji se to sleduje na rentgenových snímcích ruky, ale toto zjišťování se používá opravdu jen ve výjimečných případech z důvodu negativního působení rentgenového záření na tělo. Pro určování **pohlavního věku** se používají různé druhy škál, jako například škála 0–4, kdy nula poukazuje na nejméně vyvinutý znak a čtyřka naopak na zralý znak. Sleduje se stupeň rozvoje sekundárních pohlavních znaků, jejichž ukazatelem je vývoj penisu a ochlupení u chlapců, rozvoj prsou, ochlupení a věk v době první menstruace u děvčat. (s. 32) Ke stanovení **zubního věku** dětí se používají tabulkové hodnoty. Nahlíží se na poměr prořezaných a neprořezaných zubů. Dětem se druhé zuby prořezávají ve věku 6–14. (Perič 2012, s. 33)

Ontogeneze, pohyb a motorické učení

„Celá ontogeneze je spojena s pohybem, který se na ní aktivně podílí, utváří i usměrňuje vývoj tvaru a funkce organismu“ (Kučera 1997, s. 11). Toto spojení se netýká pouze mladšího školního věku, ale týká se všech stádií života. Předpoklad pro harmonický proces růstu a vývoje je právě adekvátní pohyb a optimální funkce organismu. Spojitost pohybu a ontogeneze se navzájem ovlivňuje. Další významný fakt, který Kučera uvádí je, *„že pohyb působí na vývoj a vývoj na pohyb.“* (s. 11).

V mladším školním věku je nejspolehlivějším ukazatelem zdravotního stavu žáka **tělesný vývoj**. V tomto věku *„dominuje zvýšená schopnost motorické učenlivosti“* (Hájek 2012, s. 15). Pro tuto schopnost je základem správná demonstrace a jednoduchá instrukce. Ve věku 6–8 let děti zatím postrádají přesnost a úspornost, kdy jejich pohyblivost stále obsahuje přebytek pohybů. U chlapců a dívek v tomto věku nejsou prozatím rozdíly v motorice nijak viditelné. Naopak *„ve věku 8 až 11 let dosahují v motorických testech častěji lepších výsledků chlapci než dívky“* (s. 15). V tomto věku u dětí pomíjí nadbytečnost pohybu a děti jsou schopné zvládat složitější skupinu pohybů.

„Motorické učení je jedním ze základních procesů, které člověku umožňují dosahovat různorodých cílů“ (Svoboda 1997, s. 35). Základní pojem pro motorické učení je **dovednost**. Autor dovednost vysvětluje jako určitou kapacitu *„dovést nějakou činnost do končeného výsledku s maximální jistotou a minimem výdaje energie, nebo času a energie“* (Svoboda 1997, s. 36), tedy dojít k cíli s využitím minima fyzické a mentální energie. Hájek (2012) o

motorickém učení ve spojení s motorickými dovednostmi píše takto: „*Motorické učení je proces, v němž se nabývají, zpřesňují, zjemňují, stabilizují, užívají a uchovávají motorické dovednosti*“ (s. 33). Přesto „*cílem motorického učení není vždy úplné zautomatizování pohybu*“ (Svoboda 1997, s. 41), v některých případech se snažíme spíše o kontrolovaný průběh. V některých sportech se mění podmínky, případně soupeř, a v takovýchto případech by automatická dovednost, „*tj. bez vědomé kontroly od počátku až do konce*“ (s. 41) byla spíše v neprospěch. Při kontrolovaném průběhu je vyžadováno více pozornosti, proces je pomalejší, naopak při zautomatizovaném pohybu je vše rychlejší. Tedy kvalita provedení a rozhodnutí, kdy provést pohyb je hlavní a důležitá dovednost. (Svoboda 1997, s. 37-41)

„*Motorické schopnosti jsou již identifikovatelné jako základní schopnosti silové, rychlostní, vytrvalostní a obratnostní. Struktura motorických schopností je po osmém roce věku podobná struktuře dospělého jedince*“ (Hájek 2012, s. 15).

Pohybové schopnosti

Perič (2012, s. 33) uvádí, že každé období dítěte je svým způsobem citlivé pro rozvíjení jednotlivých schopností. V určitém období je schopnost nejvíce efektivní a lze ji tak nejlépe trénovat. Právě v kontextu senzitivního období, mají jednotlivé schopnosti toto období definované dle vývoje (věku) dítěte. „*Pohybové schopnosti jsou definovány jako částečně vrozené předpoklady k provádění určitých pohybových činností*“ (Perič 2012, s. 24).

Silové schopnosti jsou v mladším školním věku rozvíjeny sice plynule, ale poměrně pomalu. Jejich rozvoj ovlivňuje produkce pohlavních a růstových hormonů. Tento rozvoj je u každého dítěte individuální, ale obecně je známo, že senzitivní období pro rozvoj silových schopností je u dětí až v pozdějším věku. U dívek to bývá kolem 10.–13. roku života a u chlapců mezi 13. a 15. rokem. Důležitý je celkový rozvoj síly trupu a velkých skupin, velkou roli zde hraje „*rozvoj svalstva pro správné držení těla.*“ (Hájek 2012, s. 15) K rozvoji je tedy zapotřebí nejen výše zmíněná produkce hormonů, ale také tréninkové zatížení.

V tomto mladším školním věku je cílem, aby byl celý pohyb harmonický, vyvíjí se centrální nervová soustava, která je odpovědná za **koordinační schopnosti** a „*její vysoká plasticita, schopnost střídání vzruchů a útlumů a činnost analyzátorů tak vytváří základní předpoklady pro efektivní rozvoj koordinace*“ (Perič 2012, s. 34). U děvčat je senzitivním obdobím pro rozvoj koordinačních schopností věk mezi 7 a 10–11 lety a u chlapců je to zhruba do 12 let.

Zlatý věk motoriky, který je většinou přiřazován právě k věku 8–10 let, je tedy při správné stimulaci charakteristický vysokou účinností pro rozvoj koordinačních schopností. Tato zmíněná schopnost centrální nervové soustavy střídání vzruchů a útlumů při vývoji má velký význam u dětí při rozvíjení **rychlostních schopností**. Rozvoj rychlostních schopností „*je vhodné rozvíjet co možná nejdříve*“ (Perič 2012, s. 34) a to ve věku 7.–14. let. K rozvoji dochází i v pozdějším věku, ale už jsou k tomu zapotřebí jiné podpůrné faktory. Oproti silovým schopnostem jsou rychlostní schopnosti rozvíjeny poměrně rychle.

Vytrvalostní schopnost je „*schopnost provádět požadovanou činnost co nejdéle*“. (Dvořáková, Engelthalerová 2017, s. 61-62) Perič (2012, s. 34) zmiňuje: „*Vytrvalostní schopnosti jsou do jisté míry univerzální, což znamená, že se mohou rozvíjet v podstatě v kterémkoliv věku.*“ Jedním z ukazatelů je maximální spotřeba kyslíku. U malých dětí je zásadní propojovat stimulaci vytrvalostních schopností s herní formou. Důležité je udržení motivace a vědomého soustředění. Záměrný rozvoj pohyblivosti kloubů je doporučen v rozmezí 9.–13. roku života dítěte. U dívek je možné začít s rozvojem o rok dříve. Při nástupu pubertálního věku, věku biologického, tato **schopnost rozvoje kloubní pohyblivosti** klesá. (Perič 2012, s. 35)

2.2 Dospělí a osobnost dítěte

V mladším školním věku je u dětí zvýšená pohybová vnímavost a celá tato pohyblivost neboli mobilita musí být postupně zvládnána. U celého tohoto procesu je nejzásadnější vliv působení a motivace dospělých v okolí dítěte – rodičů, učitelů a trenérů. (Hájek 2012, s. 15)

2.2.1 Trenér a pedagog

Role trenéra a pedagoga je ve velice úzkém propojení. Proto jsou styly, zásady, cíle a úkoly pedagogů a trenérů v rámci sportovních tréninků, kroužků a zájmů dětí neoddělitelné a jdou ruku v ruce. Když chce být člověk dobrým trenérem, musí pak být dobrým pedagogem a naopak, chce-li být pedagog vést sportovní trénink nebo kroužek dětí, musí být také dobrým trenérem. Také Perič (2012) ve své publikaci píše, že trénink dětí není jen o dosahování nejlepších výsledků, a proto by trenér měl být zároveň pedagogem, který na děti dokáže působit výchovně.

Každý vývoj dětí má svá určitá stádia. Tato stádia jsou něčím charakteristická. Každý trenér trénující děti, by měl tato stádia znát, měl by vědět, jaké věkové období je optimální pro určitý rozvoj určitých schopností a dovedností. Měl by vědět, že je potřeba na toto rozdělení pohlížet z hlediska biologického věku, který nám ukazuje reálný stupeň vývoje, a nebýt svazován věkem kalendářním. Neznalost a nevyužití těchto jednotlivých příznivých období pro rozvoj určitých pohybových schopností a dovedností, „*může vést k jejímu malému či nekvalitnímu projevení.*“ (Perič 2012, s. 33) Role trenéra je v tomto období považována za velkou odpovědnost. Jeho úkolem je „*elán dětí postupně převést a usměrnit od spontánní pohybové aktivity k systematické sportovní přípravě*“ (s. 27). Aby mohlo být tohoto úkolu a cíle dosaženo, jsou definovány třemi základními prioritami. Tyto priority přináší správný rozvoj dětí a zajišťují perspektivu možné nejvyšší výkonnosti. Těmito prioritami jsou:

1. *Nepoškodit děti.*

Tyto následky mohou být jak fyzické, které jsou pozorovatelnější, tak psychické, které „*mohou vést až k depresivnímu onemocnění*“ (Perič 2012, s. 19). Mezi fyzické následky nadměrného a neuváženého trénování v dětství patří „*(...) skolióza páteře, předčasná osifikace kostí, různé kostní výrůstky, únavové zlomeniny, popř. Scheuermanova choroba páteře*“ (s. 19).

2. *Vytvořit u dětí vztah ke sportu jako k celoživotní aktivitě.*

Probudit u dětí celoživotní potřebu pohybu je stejně důležité jako přivést „*některého ze svých svěřenců na stupně vítězů významných světových soutěží*“ (s. 20), protože nejvyššího stupně vítězů a prosazení se ve vrcholovém sportu dosáhne jen minimum trenérových svěřenců, ale vypěstovat a vzbudit v dětech celoživotní potřebu sportu se se správným přístupem může podařit u více dětí, a to je důležité nejen v moderní době.

3. *Vytvořit základy pro pozdější trénink.*

Tedy zaměřit se vždy na rozvoj toho, k čemu je právě věková skupina dětí nejvíce otevřená a nesnažit se zvládat a posilovat ty schopnosti, které na to budou samy s věkem postupně navazovat. (s. 18–21)

„*Nejdříve děti, potom vítězství.*“ Takto by mohla znít čtvrtá, velice podstatná priorita. Nedílnou součástí vývoje dětí je totiž jistě **srovnání a závodění**. Neznamená to ale, že by trenérská priorita měla být „vítězství za každou cenu.“ Při každém rozhodnutí a při chování trenéra či pedagoga by na prvním místě mělo být to nejlepší pro konkrétní dítě a pak až uvažování nad vítězstvím. Soupeření a závodění také splňuje pro děti jistý účel, ale není pro to až tak zásadní výsledek. Většinou je právě důležitější pro trenéry než pro samotné děti. Hodnoty, ke kterým by měl trenér a pedagog děti v rámci soutěžení vést, jsou snaha být lepší, mít chuť vyhrát a cílevědomost ve vlastním rozhodnutí. Vítězství může přijít jindy, nemusí vyjít právě v „tu“ chvíli. Na druhou stranu, nejde nám jenom o soutěž, je potřeba, aby trenér v týmu podporoval dobré vztahy, sounáležitost, přátelství, pohodu, vzájemné porozumění a pochopení. (Perič 2012, s. 166-167)

Trenérův vztah a přístup k dětem, bychom mohli nazvat **styl trenérského vedení**. Trenér by měl určitě vědět, proč a jaký styl používá. Může tak předvídat jeho případné důsledky, znát pozitiva. Perič (2012) rozlišuje tři základní styly trenérského vedení, jimiž jsou: styl autoritativní, demokratický a liberální. V tréninku dětí liberální styl spíše neuplatňujeme. **Autoritativní styl** vhodný v první řadě u malých dětí neznamená roli trenéra jako generála. Děti v tomto věku nemají ještě velké životní a sportovní zkušenosti, nemůžeme s nimi z hlediska sportu diskutovat o všech problémech a jejich řešeních, a to nejen z důvodu nedostatečně vyvinuté nervové soustavy. Neznamená to tedy, že by měl trenér bezmyšlenkovitě užívat tento styl za každých okolností, což bývá „*častou chybou začínajících nebo méně odborně vzdělaných trenérů*“ (s. 167). V případě, že se družstvu nedaří a trenér pozná, že je tento stav způsoben nedisciplinovaností nebo například individuálními nezaviněnými chybami, je autoritativní styl na místě, trenér nepřipouští diskusi a vyžaduje plnění úkolů. **Demokratický styl** se vyznačuje mírou volnosti dětí v rozhodování při tréninku a lze ho uplatňovat již u nejmladších dětí. Trenér předkládá určité problémy, které potřebují volbu dětí k jeho vyřešení. „*Děti potřebují cítit, že je dospělý respektuje, a proto by měl trenér zvolit takový problém, který děti vyřeší a jehož výsledek významně neovlivní chod družstva ani jeho výkonnost*“ (Perič 2012, s. 168). Trenér by v diskuzích nikdy neměl zlehčovat argumenty dětí, nedovolit negativní formu prosazování a jeho slovo by mělo být vždy slovem posledním. Toto demokratické vedení pak u starších dětí přechází k otevřenější diskusi, kde se jedná například o strategii v utkání. **Liberální styl**

autorem není popsán jako styl, nýbrž jako doklad „nerozhodnosti či neschopnosti trenéra.“ V některých okamžicích i tento styl najde své uplatnění. „*Svůj smysl má např. v přechodném období, kdy si děti samy určují, co chtějí dělat v tréninku, při různých výletech a mimotréninkových akcích apod.*“ (s. 167).

Pokud trenér v dětech dokáže podpořit chuť se projevit, diskutovat o tom, jaké jsou možnosti, chuť řešit nastalé problémy a nebát se být tvůrčí, pokud je dokáže vést k samostatnosti a zodpovědnosti v rozhodování, pak je **dobrym trenérem**. Tomu právě napomáhá demokratický styl vedení. Mnoho trenérů naneštěstí chápe děti každého věku jako nesvéprávné, což takto může být s rezervou bráno jen u těch nejmenších. Nejen že v nich nepodporuje zodpovědnost a nedává jim šanci se rozhodnout, ale někteří trenéři by rádi kontrolovali i osobní život dětí. Je samozřejmé, „že trenér musí pomáhat a radit i v mnoha oblastech mimo sport – škola, vztahy s kamarády osobní problémy apod.“ (Perič 2012, s. 169), je ale potřeba znát hranici, kterou nepřekročí k jejich kontrolování. To ale u dětí vede ke strachu a v dlouhodobém horizontu k rezignaci v jakoukoliv ze zvyše zmíněných hodnot. „*Trenér by měl učit děti především dovednosti, jak žít svůj život, jak být nezávislý, jak se poučit z omylů. Měl by se stát partnerem, které jim může pomoci ukázat, jak překonávat problémy a jak se stát úspěšným členem společnosti. A to je přeci jen o něco více, než vítězství v závodě.*“ s. 169) Být dobrým trenérem tedy není nic snadného. Je to složitá činnost a nestačí pro ni znalost pouze jednoho oboru.

Jednou z důležitých činností trenérů a pedagogů je **pedagogická diagnostika**. I když si to nemusí uvědomovat, tuto diagnostiku automaticky provádějí. Hledají chyby u sportovců, hledají příčiny toho, proč něco nefunguje nebo přemýšlí, proč je v jejich skupině špatná atmosféra. (Svoboda 1997, s. 80) Proto by se měli zaměřit na tři oblasti, a to na **pohybové výkony, strukturu a dynamiku osobnosti sportovce a na sociální vztahy**. Hlavním měřítkem je trenérovo „*odborné posouzení činnosti sportovce*“ (s. 81). Pod oblast struktury a dynamiky osobnosti sportovce řadí Svoboda předpoklady a výchovné působení. Tedy nejen motorické schopnosti, ale také schopnosti percepční a intelektové. K výchovnému působení přiřazuje postoje, motivaci, zaměřenost a vlastnosti sportovce. Sociální vztahy jak uvnitř skupiny, tak vztah sportovce k ostatním osobnostem, jako je trenér, rozhodčí, divák.

Pedagogické zásady

Perič (2012) definuje obecně známé zásady, které by měl správný trenér chápat, respektovat je a využívat. „Mezi základní didaktické zásady patří zásada uvědomělosti a aktivity, názornosti, soustavnosti, přiměřenosti a trvalosti.“ (s. 21)

Zásada uvědomělosti a aktivity. Je potřeba u dětí rozvíjet schopnost rozpoznat vlastní chybu, samostatně přemýšlet a pozorovat sebe a dění kolem sebe. Trenér sám musí pochopit a vědět, proč s dětmi provádět právě tuto činnost a děti se musí aktivně zúčastňovat cvičení, a to nejen jeho výsledku ale také průběhu.

Zásada názornosti. Kvalitně provedená názorná ukázka, která může být demonstrována i někým jiným než trenérem, je jedním ze zásadních požadavků. Cílem trenéra je, aby si děti vytvořily co nejpřesnější představu o pohybu. Názorná ukázka může být také pomocí obrázku, videa, fotografie či návštěvou soutěží, závodů nebo tréninků starších dětí. Velkým pomocníkem k pochopení skupiny pohybů je rytmus, ke kterému můžeme mimo jiné používat např. tleskání nebo píšťalku.

Zásada soustavnosti. Návaznost dovedností a znalostí, pravidelnost a systematičnost, tedy ucelený systém a promyšlený plán, „který u dětí bývá rozpracován i na několik let do předu, minimálně se však tvoří na roční tréninkový cyklus“ (s. 22). Zásadu soustavnosti lze vyjádřit heslem: „od jednoduchého ke složitému, od známého k neznámému“ (Perič 2012, s. 22).

Zásada přiměřenosti. Dokonalá znalost dětí nám umožňuje využívat a řídit se touto znalostí. Obsah, rozsah, obtížnost, způsob trénování-to vše musí být bráno v potaz u aktuálního psychického rozvoje dítěte, jeho tělesných schopností, „jeho věkovým zákonitostem a individuálním zvláštnostem.“ (s. 22) Pomocí nám může rozdělení dětí do různých druhů malých skupin.

Zásada trvalosti. Nejen dovednosti, ale i vědomosti, které se děti učí, si musí dokázat kdykoliv vybavit a poté prakticky použít. Proto je důležité např. obměňovat cvičení, upravovat postupy, důkladně plánovat trénink a jeho proces, tím vším se právě dětem vše vstřípí do paměti a pak dokážou rychle reagovat, vše si vybavit a prakticky použít. (Perič 2012, str. 19–22)

2.2.2 Rodič

Role rodiče v oblasti sportování dětí je především v motivaci. Se samotným sportováním pak přicházejí další povinnosti, jako je dopravování dětí na trénink, placení sportovního vybavení, soutěže apod. Pokud se rodiče nezapojí do povinností, které se k sportovní přípravě dětí vážou, pak samotná motivace k sportovnímu rozvoji nestačí. Rodiče musí respektovat rozhodnutí dětí. Dítě musí samo chtít věnovat se určitému sportu, proto situace, kdy si prostřednictvím dítěte rodič „plní svůj dětský sen“, není dlouhodobě efektivní. Dítě ztrácí motivaci, pokud ji vůbec získal, a později tak zanechá své sportovní aktivity. (Sekot 2019) Tato situace je v úzkém spojení s ranou specializací, o které pojednává kapitola 2.3.1. Dítě nemá možnost vyzkoušet různé pohybové aktivity, od útlého věku je zaměřeno jednostranně na jeden sport a postupně ho sport přestává bavit.

2.3 Sport

Za hlavní podstatu tréninku v dětském věku Perič (2012) pokládá přípravu „*dítěte pro trénink v dospělosti*“ (s. 36). Kučera (2011) zároveň poukazuje na dobu sportování dětí či trávení doby v pohybu jako na rovnost doby strávené vsedě ve škole. Matějček (1998) vyzdvihuje děti mladšího školního věku v tom, že se ve sportovním oboru dokážou stát solidními odborníky, jestliže o daný sport projevují zájem. Protože prozatím neřeší problémy reálného světa. Svůj zájem směřují čistě k tomu, co je zajímavé. Příkladem může být zájem dítěte o fotbal. Všechny svůj zájem směřuje k tomuto oboru, zná všechny hráče jménem, ví, kdo hraje na jakém postu, zná všechny výsledky fotbalové ligy. „*Je pravda, že tento odborný zájem není vždy ve shodě se školními požadavky a osnovami, ale rozhodně to nijak neubírá na ceně cílevědomému úsilí a snaze*“ (Matějček 1998, s. 96) a dobrý trenér, pedagog a rodič dokážou tento zájem dítěte podpořit a využít ho pro podstatnou motivaci dítěte ke sportu.

Výběr sportu v dětském věku

Výběr sportu pro dítě není vůbec snadné rozhodnutí. Převážně by výběr sportu určitě neměl být čistě na rodičích. Aby dítě sport dělalo rádo, mělo motivaci chodit na tréninky a vypěstovala se u něj celoživotní chuť nejen k danému sportu, ale obecně ke sportování po celý život, je potřeba, aby to byl převážně jeho vlastní výběr. Rodiče za něj pak mohou zjistit, jak, kde a v jakém klubu trénink probíhá, zda je vhodný pro věk jejich dítěte, protože

„*správně provedený výběr musí ctít zákonitosti věku*“ (Kučera 2011, s. 77), aby byl zajištěn harmonický vývoj.

Ve své publikaci popisuje výběr sportu Kučera (2011) v rámci ohledu na dva hlavní aspekty. Těmi jsou **optimální předpoklady** pro konkrétní aktivitu a **podmínky**, které jsou potřeba pro provozování konkrétního sportu. Naneštěstí tyto dva hlavní aspekty se při reálném výběru sportu střetávají s praxí, při které se bere zřetel na to, jaký sport potřebuje to které dítě nebo opak, a to je potřeba dítěte, která převyšuje zájem klubů a organizací. Výběr dle zájmu klubů a organizací může být pro dítě až rizikový nebo ve většině případů prognosticky nebezpečný. V takovýchto případech pak jedinci končí z důvodů výkonnostních, ze ztráty zájmu o tuto činnost a v neposlední řadě ze zdravotních důvodů. Příčinou nemusí být nedostatečně objektivní výběr či nesprávná metodika cvičení ale často je to také nekritické rozhodnutí rodičů, mezi které spadá často jejich nesplněný sen a uvádí, že „*až 45 % všech sportujících dětí navštíví lékařskou ordinaci pro zdravotní problémy.*“ (Kučera 2011, s. 81)

Výběr sportu u dětí mladšího školního věku je vázán obecnými kritérii, která určují, zda je dítě pro daný sport způsobilé. Kučera (2011) uvádí schéma postupu pro vlastní proces výběru, které zahrnuje například: „*pohlaví jedince, zjištění anatomických podmínek pro provádění základních pohybových dovedností, rozbor prostředí, ve kterém jedinec vyrůstal, momentálně žije a v budoucnu bude žít i sportovat, věk a jeho zákonitosti, růst a vývoj, predikce růstu do výšky, průběh vývojových změn a jejich vzájemná relace, koordinační schopnosti, srovnání ukazatelů s vyššími genetickými znaky s rodiči, sourozenci, eventuálně i prarodiči, proces výběru musí být doplněn i eventuálním cíleným nácvikem vybíraných pohybových aktivit*“ (s. 78–79)

Kučera (1997) zdůrazňuje čtyři principy při výběru pohybových činností u dětí a mladistvých a absolutně odmítá premisu, že „*Sport je vždy zdravý*“ (s. 135). Pro první princip je důležité přesně oddělit vývojovou akceleraci od talentu a přesně určit retardaci. Pod druhým principem je „*hodnocení předchozího vývoje*“ (s. 135). Třetí princip je založen na zvoleném jedinci, jeho spolupráci, souhlasu rodičů a poznání jedince samotného. Základem pro čtvrtý princip je „*znalost základů pohybové aktivity (sportu) a jejího odrazu na organismus*“ (s. 135).

„V celém procesu výběru se však objevuje pouze na okraji sociologická problematika.“ (Kučera 2011, s. 77) *„Socializace je procesem osvojování si sociálních rolí (chování, které se od nás v dané situaci v souladu se zaujímáním sociální pozice očekává) a vzájemná interakce s okolním světem. Formuje povědomí o sobě samém a o významu a smyslu životního směřování.“* (Sekot 2006, s. 48) A právě při výběru sportu a obecně při sportování dětí je opomíjena tato důležitá oblast, přestože ne jeden autor na tuto problematiku upozorňuje. V mladším školním věku děti navazují nová přátelství, která už začínají mít kvalitativně vyšší charakter. (Hájek et. al. 2011, Slepíčka 2018) Vztahy mezi vrstevníky se vyvíjejí právě uvnitř školních tříd, uvnitř skupin různých kroužků, na které děti docházejí a právě *„sport je prezentován jako specifické sociální prostředí, ve kterém se postupně vytváří osobnost sportujícího jedince.“* (Slepíčka 2018, s. 34)

2.3.1 Sportovní příprava dětí

„Sportovní trénink je možné chápat jako složitý proces, na jehož konci je dosažený sportovní výkon.“ (Perič 2012, s. 11) Podstatou samotného tréninku je adaptace organismu, motorické učení a psychosociální interakce, tedy chování člověka. Některé z motorických pohybů jsou pro člověka téměř přirozené, v tréninku se však zaměřuje především na jejich dokonalé zvládnutí i ve složitějších situacích a podmínkách. (Perič 2012, s. 16–20)

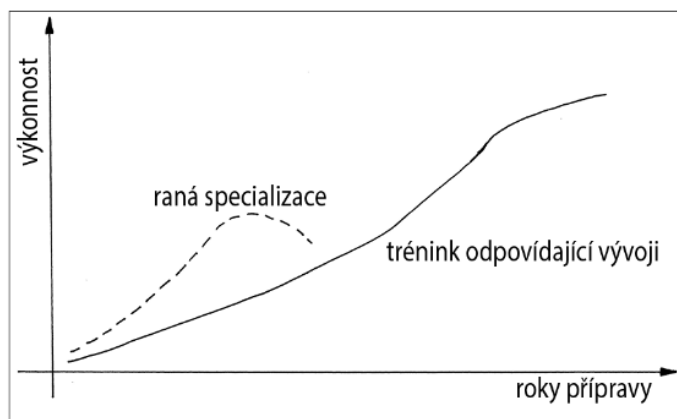
Podstatou sportovní přípravy dětí je nácvik a rozvoj pohybových schopností a dovedností, prožitek, radost, kamarádství, dobrodružství. Zásadní je vytvořit *„důkladné základy, na kterých je možné později začít stavět.“* (s. 36) To, co trenér může nejvíce ovlivnit, je právě vhodně zvolený obsah tréninku. Vrozené předpoklady a podmínky pro trénink jsou relativně neovlivnitelné a stabilní, proto je nejdůležitější zaměřit se na obsah tréninku. Základní principem tréninku dětí je *„příprava dítěte pro trénink v dospělosti“*. (Perič 2012, s. 36)

Dítě oproti dospělému *„má jinou stavbu kostí, jinak mu pracuje srdce, jinak vnímá, jinak myslí, má jiné sociální vztahy“* (Perič 2012, s. 17), proto nemůže být trénink dětí absolutně srovnáván s tréninkem dospělých nebo dokonce brán tak, že děti jsou „malí dospělí“. Proto například u vrcholových sportovců nestačí mít perfektně zvládnutou vlastní disciplínu, ale pro sportovní přípravu dětí je zapotřebí mnohem více. *„K základním patří teorie sportovního tréninku, pedagogika a psychologie sportu, anatomie a fyziologie, sportovní lékařství“* (s. 17) atd. Z dětí je potřeba vychovat člověka s vlastními hodnotami a v takovýchto případech

se stává, že sportovci, kteří ukončili kariéru a věnují se trenérství, často opakují to, čím oni byli trénováni a myslí si, že pokud tento trénink „přizpůsobí“ věku a velikosti dětí, pak dělají svoji práci dobře.

Perič (2012) vymezuje dvě koncepce sportovní přípravy dětí – **ranou specializaci** a **tréninku přiměřený věku**. Raná specializace jako důraz na nejvyšší výkonost a přizpůsobení se dítěte tréninku již v útlém dětství, to může vést nejen k fyzickým zdravotním rizikům, ale také k psychickým následkům. Z hlediska zdravotního rizika může dojít k „*oslabení nezátěžovaných svalů a naopak přetěžování svalů zatěžovaných*. To může v důsledku vést i k *vážným poruchám ve vývoji kostry, kloubů a svalového aparátu*.“ (s. 37) Zaměření tréninku bývá na okamžitý výkon. Všechny prostředky a formy vedou k jedinému cíli, kterým je momentální úspěch, a to může vést k jednostrannosti dítěte, které se tím naučí úzkou řadu pohybů a nedostane se mu širšího základu. Oproti tomu trénink přiměřený věku, všeobecná a všestranná příprava vedou k vytvoření pestré zásobárny pohybů. Právě **všestranná a všeobecná příprava** má „*za cíl vytvořit co možná nejlepší předpoklady pro pozdější rozvoj*.“ (s. 37) Vytvořením široké zásobárny pohybů se dále může „*rozvíjet kvalita pohybů v dané specializace*“ (s. 37) a vytváří se nové spoje v centrální nervové soustavě. Na grafu z publikace Periče (2012), viz Obr. 1, je možné jasně vidět porovnání vývoje výkonosti těchto dvou koncepcí, na ty nám poukazují křivky rané specializace a tréninku odpovídajícímu vývoji.

Obrázek 1 - Porovnání vývoje výkonosti koncepcí rané specializace a tréninku odpovídajícího vývoje

Zdroj: Perič 2012, s. 39

V rámci **tréninkového procesu** Perič (2012) vymezuje čtyři základní etapy. Děti mladšího školního věku se týkají první dvě: seznámení se sportem a základní trénink. Etapa specializovaného tréninku a vrcholový trénink se jich již zpravidla netýkají. Jednotlivé etapy nejsou časově vymezené a jsou navzájem provázané.

Etapa, která je definována jako **etapa seznámení se sportem**, nese tyto povinnosti: *„optimální psychický a tělesný rozvoj dítěte, upevňování jeho zdraví, zajištění všestranného pohybového rozvoje dítěte a vytvoření kladného vztahu k pravidelnému cvičení a tréninku.“* (s. 41) Je již brána jako počátek sportovního tréninku a jejím nejvýznamnějším úkolem je vytvořit u dětí zájem a všeobecné základy pro daný sport, a tím i pro pozdější trénink v tomto odvětví. Hlavním prostředkem tréninku jsou tedy všestranná cvičení – základy techniky, všestranný rozvoj pohybových schopností a *„zvládnutí co největšího množství pohybových dovedností“* (s. 41). Mohou zde být systematicky vytvářeny základy pro další sportovní činnost, ale není zde ještě místo pro jednotlivé složky sportovní přípravy. Pokud by bylo potřeba tuto etapu věkově vymežit, lze říci, že ve většině sportovních odvětví začíná mezi 6.–8. rokem a končí přibližně 10. rokem života dítěte. Následuje **etapa základního tréninku** a trvá přibližně do 13. roku dítěte. Je pro ni *„charakteristický postupný růst speciální výkonnosti dosahovaný na základě všestranné přípravy“*. (s. 42) V této etapě se rozšiřuje pohybový základ ve všeobecné přípravě. V rámci speciální přípravy je důraz *„na dokonalé zvládnutí základních dovedností“*. (s. 43) V této etapě je nezbytná pestrost jednotlivých cvičení a techniku se děti učí napodobováním dospělých. *„Na konci tohoto období dochází již k prvnímu rozhodování o tom, jak dál ve sportu pokračovat – zda pouze pro radost, nebo jestli se sport stane i něčím více, než jen příjemným vyplněním volného času“* (s. 42).

Celá tato sportovní příprava dětí je postavena především na ročním tréninkovém cyklu a na tréninkové jednotce. Roční plán *„je v podstatě nejdelším úsekem, na který běžně trénink plánujeme.“* (s. 48) Před začátkem ročního tréninkového cyklu by si měl trenér *„vypracovat rámcové úkoly a postupy“* (s. 50), které může v průběhu přizpůsobovat a měnit dle aktuálních změn a potřeb. Tento roční plán není ničím vázán, může začínat kdykoliv dle jednotlivých specializací. Měl by být rozpracován na jednotlivá období (tato období jsou různě dlouhá, opět dle potřeb jednotlivé specializace) a ta na obsah tréninkových jednotek. Těmito obdobími zpravidla bývá období přípravné, předzávodní, hlavní a přechodné. To,

kde již začíná probíhat zatížení, může být označeno jako určitý cyklus tréninkové jednotky. Tréninková jednotka má určitou ustálenou strukturu, která je výzkumně praxí potvrzená, ale je samozřejmostí ji měnit a přizpůsobovat dle potřeb dětí, tréninku a trenéra. (Perič 2012)

3 Školský zákon

3.1 Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání

Učivo je v RVP ZV strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako „*prostředek k dosažení očekávaných výstupů*“. Pro svoji informativní a formativní funkci tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu. Učivo vymezené v RVP ZV je **doporučeno** školám k distribuci a k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků. Na úrovni školního vzdělávacího programu, dále pod zkratkou ŠVP, se učivo stává závazným. Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů škola rozčlení v ŠVP do „*vyučovacích předmětů*“ a rozpracuje, případně doplní v „*učebních osnovách*“ tak, aby bylo zaručeno „*směřování k rozvoji klíčových kompetencí*“. Na základě učebních osnov v ŠVP sestavuje škola IVP. (RVP ZV 2017, str. 15)

Povinné a nepovinné vzdělávání by mělo v rámci organizace a uskutečnění RVP navazovat na „*optimální režim výuky v souladu se vzdělávacími potřebami žáků, ve shodě s obsahem vzdělávání a vhodnými způsoby učení*“ (s. 148) a v rámci tvorby ŠVP základními školami, by měla být uvedena časová dotace pro **volitelné předměty** rozepsané po jednotlivých ročnících. (s. 155)

RVP ZV zařazuje Taneční a pohybovou výchovu pod „**Doplňující vzdělávací obory**“, „*kteřé nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňují a rozšiřují*“ (s. 112). Tyto doplňující obory mohou doplňovat povinný nebo volitelný vzdělávací obsah buď pro všechny, nebo pro některé žáky. Nicméně očekávané výstupy, které jsou u doplňujících oborů uvedené, nejsou závazné, jsou spíše doporučením, jak mohou být formulovány ve školních vzdělávacích programech.

Učivo taneční a pohybové výchovy, v RVP pod zkratkou TPV, „*je rozčleněno do sedmi okruhů činností: pohybová příprava, prostorové citění, vzájemné vztahy, pohyb s předmětem, pohybové a taneční hry, hudba a tanec, improvizace (...)*“ (s. 122). V rámci těchto sedmi okruhů činností je vymezeno učivo cvičeními, která aktivují, upevňují, propojují, zvyšují hybnost a vypracovávají „svalový korzet“. Cvičení, která pracují s předmětem, jako s náčiním a hry, které učí senzomotorickou koordinaci. Součástí očekávaných výstupů je například: porozumění správnému držení těla, „*zvládá základní*

prvky obratnosti (...), rozumí pojmu přirozený (správný, zdravý) pohyb (...), slyší a vyjadřuje pohybem jednoduché rytmické modely“ (s. 122).

RVP ZV nezahrnuje žádné informace ohledně **sportování jako zájmové činnosti dětí mimo povinné předměty**, proto kapitola v této práci obsahuje stručné informace, které jsou v RVP ZV poskytnuty k TĚLESNÉ VÝCHOVĚ z oblasti ČLOVĚK A ZDRAVÍ, a které by případně mohly být vyhledávány pedagogy, kteří v rámci školy vedou sportovní zájmový kroužek.

V rámci tělesné výchovy je charakterizováno **pohybové vzdělání** jako postup *„od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života“ (s. 91).* Tělesná výchova lpí na motivačním hodnocení žáků, a to dle individuálního hodnocení *„bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem“ (s. 92).*

V mnoha případech je tělesná výchova a její učivo prvním setkání dětí se sportem jako takovým. Učivo, které děti poznávají v rámci tělesné výchovy, je může přimět a motivovat přihlásit se na sportovní kroužek na jejich škole, který není v rámci povinného vyučování. Učivem, které je definované v RVP ZV 1. stupně jako činnost, která ovlivňuje úroveň pohybových dovedností, jsou pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistiky a pobyt v přírodě, plavání a dle podmínek školy také bruslení a lyžování a další pohybové činnosti. Očekávanými výstupy prvního období, tedy pro žáky 1. – 3. tříd, které RVP ZV definuje a z učiva by měly vycházet, jsou mimo jiné, žák usiluje o zlepšení pohybových činností jak v rámci sebe, tak skupiny, žák *„spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích“ (s. 96).* V druhém období, tedy ve 4. a 5. třídě by měl žák již projevovat přiměřenou samostatnost, co se pohybového režimu a uplatňování a vůle pro zlepšení týče, *„jedná v duchu fair play“ (s. 96), dokáže zorganizovat „nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy“ (s. 96) a zvládá z hlediska individuálních*

předpokladů základní plavecké dovednosti, prvky sebezáchrany a bezpečnosti. (RVP ZV 2017)

3.2 Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání §111 je právně ukotveno ve školském zákoně č.561/2004 Sb. Zabývá se „*aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent, upevňuje sociální vztahy*“ (MŠMT 2013–2020), neposkytuje však stupeň vzdělání.

K tomuto školskému zákonu je prováděcím právním předpisem o zájmovém vzdělávání vyhláška č. **74/2005 Sb.** Vyhláškou jsou definována tato školská zařízení pro zájmové vzdělávání: **středisko volného času**, ve vyhlášce pod zkratkou „středisko“, **školní klub** a **školní družina**, pod zkratkou „klub“ a „družina“.

Zájmové vzdělávání v rámci střediska, klubu či družiny je zpravidla spojené s finančním nákladem. Tento finanční obnos může být pro účastníky, kteří navštěvují více než dvě zájmové činnosti školského zařízení snížen či může být snížen z důvodu sociálního znevýhodnění.

3.2.1 Středisko

Mezi středisko dle vyhlášky 74 § 4 se řadí:

- „a) dům dětí a mládeže, který uskutečňuje činnost ve více oblastech zájmového vzdělávání*
- b) stanice zájmových činností zaměřená na jednu oblast zájmového vzdělávání.“*

Středisko může účastníkům zájmového vzdělávání, školám a školským zařízením pomoci, jak v podobě metodiky, odbornosti tak i materiální pomoci. Činnost střediska se zaměřuje na konkrétní oblast nebo na více oblastí a bývá zpravidla po celý školní rok i mimo dny školního vyučování.

Jak uvádí § 5, do střediska může být přihlášen uchazeč bez povinnosti trvalého bydliště v okolí střediska. Střediska se mimo svých pravidelných kroužků stálých účastníků podílí na „*organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků*“ a „*organizují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory, spontánní aktivity, otevřené*

kluby, výukové programy pro školy navazující na průřezová témata školních vzdělávacích programů, adaptační programy v rámci prevence sociálně patologických jevů a řadu dalších činností“. (MŠMT 2013–2020)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvádí každoroční nárůst počtu účastníků ve střediscích volného času. Ve školním roce 2014/2015 bylo evidováno 312 středisek a na základě růstu zájmu bylo ve školním roce 2016/2017 evidováno již 321 středisek volného času. *„Počet účastníků každoročně roste, během pěti sledovaných let se zvýšil o 10,4 %.“* (MŠMT 2013–2020)

3.2.2 Klub

Zájmové vzdělávání poskytuje klub školám, případně jedné škole a činnost je možné vykonávat jak ve dnech školního vyučování, tak mimo vyučování a během školních prázdnin.

Přednostně je klub určen pro žáky druhého stupně, žáci prvního stupně mohou být přijati, pokud nejsou přijati „k pravidelné denní docházce“ do školní družiny. (§ 6-7 vyhláška 74/2005 Sb.)

Hlavní odlišností školní družiny a školního klubu je věk účastníků, tedy ve školních klubech jsou převážně žáci druhého stupně. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy udává mírný nárůst v počtech školních klubů a nepatrně také narůstá i počet přihlášených žáků. (MŠMT 2013–2020)

3.2.3 Družina

Družina je především pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné denní docházce a poskytuje jim odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

Do družiny mohou být přijati jak žáci prvního, tak druhého stupně, převážně a přednostně je ale družina a její činnost určena pro žáky prvního stupně. Žáci, kteří jsou přijati k činnosti klubu, nemohou být přijati k pravidelné denní docházce školní družiny. K určeným činnostem školní družiny mohou přihlásit i žáci, *„kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny“* (§ 9). Školní družina je rozdělena na určitý počet oddělení a do těchto oddělení se přiřazují jednotliví žáci (§ 8-10).

Školní družina v době mimo vyučování slouží kromě sportovní činnosti také k výchově, vzdělávání, rekreaci a k zájmové činnosti žáků. Velkým pozitivem školních družin pro děti je bezpečí v rámci známého prostředí a finanční dostupnost. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na svých stránkách uvádí informaci o počtu školních družin. V posledních pěti letech je počet stabilní, stoupá počet zapsaných žáků a meziročně stoupá převážně podíl žáků ve školní družině v rámci žáků 1. stupně. (MŠMT 2013–2020)

3.3 Výroční zpráva

Školský zákon 561/2004 Sb. §10 pojednává o výročních zprávách, kterými jsou povinováni ředitelé škol, ministerstvo a krajský úřad. Výroční zpráva je zpracovávána každoročně a zasílá se na další příslušná místa. Pro potřeby této diplomové práce a následného výzkumu v části praktické je analyzována část z hlediska vedení školy a jeho povinností psaní výroční zprávy o činnosti školy. Ředitel školy je povinen tuto výroční zprávu zpracovat a zaslat zřizovali. Dále je povinen tuto výroční zprávu zveřejnit „na přístupném místě ve škole“. Tato zpráva je veřejná a zákon o svobodném přístupu k informacím tím není porušen. Ze zprávy mohou být pořizovány opisy a výpisy, případně může být pořízena kopie. Ministerstvo stanovuje „*prováděcím právním předpisem rámcovou strukturu, obsah a postup (...) výročních zpráv (...) a termíny jejich předkládání a zveřejňování*“. (§ 11) Zpracovanou výroční zprávu za období předcházejícího školního roku předkládá ředitel školy do 15. října školské radě ke schválení, kterou do 14 dnů ředitel školy obdrží zpět „*a zveřejní ji na přístupném místě ve škole.*“ (Vyhláška č. 15/2005 Sb. §7)

4 Projekty

Potřebu pohybu žáků mladšího školního věku není možné opomíjet. Některé školy nad rámec vyučovacích hodin tělesné výchovy realizují pohyb žáků zapojením se do projektů, jako jsou například projekty od Asociace školních sportovních klubů (AŠSK) nebo projekt Sazka Olympijský víceboj. „*Projekty vycházejí z tématu a podporují samostatnost žáků, vlastní aktivitu i spolupráci.*“ (Dvořáková 2017, s. 43)

4.1 Asociace školních sportovních klubů České republiky

AŠSK ČR organizuje a podporuje pohyb a sport na školách. Jedná se o soutěže, sportovní kluby, projekty, školení apod. „*Organizační struktura asociace pokrývá celou Českou republiku.*“ (AŠSK, Základní informace 2020) Jejím partnerem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a zároveň je zástupcem ČR v Mezinárodní federaci školního sportu. Za činností asociace stojí učitelé, rodiče, trenéři, kteří sami působí na základních školách a věnují asociaci svůj volný čas.

Aktuálními projekty jsou projekt Sportuj ve škole, Vzdělávací dny, Centra sportu a Hry 3. tisíciletí.

4.1.1 Sportuj ve škole / Hodina pohybu navíc

Projekt Sportuj ve škole pod heslem „*Ani jedno dítě nestojí a nenudí se. Všichni sportují, všichni se společně baví*“ je od roku 2018 pod záštitou AŠSK. Tento projekt navazuje na projekt „Hodina sportu navíc“, který byl pod Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Projekt je určen pro žáky prvního stupně a za každou školu mohou cvičit maximálně tři skupiny. „*Před či po skončení výuky cvičitelé učí děti základům oblíbených sportů, jakými jsou basketbal, volejbal či fotbal. Využívají u toho vyzkoušené metody navržené odborníky ze sportovních organizací. Zároveň také rozhýbávají školáky pomocí nejrůznějších her, opičích drah a dalších zábavných sportovních aktivit.*“ (AŠSK, Sportuj ve škole 2020) Lekce projektu jsou pro děti v rámci školní družiny zdarma. AŠSK školám a vedoucím projektu přispívá finanční částkou a mají k dispozici metodiku „*pro všeobecný pohybový rozvoj a sporty*“. Těmi jsou fotbal, basketbal, házená, volejbal, ragby a bruslení. Bavíme se sportem, ukazujeme a opakujeme, hýbeme se společně, zapojujeme všechny,

klademe důraz na individualnost, věnujeme se každému jednotlivě, využíváme různých přístupů a přizpůsobujeme lekce potřebě, to je „Osmero“ projektu Sportuj ve škole.

4.1.2 Vzdělávací dny

Vzdělávací dny byly „projektovány“ na základě opatření a pandemického vývoje koronaviru a s cílem zmírnit dopad na vzdělávání dětí. „Projekt má podpořit nástup žáků do nového školního roku a usnadnit zahájení výuky v září 2020.“ (AŠSK, Vzdělávací dny 2020) Projekt Vzdělávací dny se nese pod heslem „*smysluplná a zábavná alternativa trávení volného času o prázdninách*“. Projekt je pro celou Českou republiku a program je rozdělen do dvou částí. Na dopolední a odpolední program. Dopolední část je vzdělávací a projekt hradí náklady spojené s návštěvou muzeí, technoparků, ZOO, apod. Odpolední program je pak zaměřen na sportovní a jiné zájmové aktivity a možnost návštěvy jiných sportovišť, bazénů, který je také hrazena projektem. (AŠSK, Vzdělávací dny 2020)

4.1.3 Centra sportu / materiální podpora

Centra sportu jsou při školních sportovních klubech a nabízí podmínky těm, kteří nemají pro sportovní činnost potřebný materiál či personální podmínky. Centra jsou pro školáky a školačky, kteří pravidelně nesportují a těm tak centrum zabezpečí „*pravidelnou pohybovou činnost (...) ideálně podle rámcového týdenního rozvrhu aktivit*“. (AŠSK, Centra sportu / materiální podpora 2020)

4.1.4 Hry 3. tisíciletí

Účastníky projektu pod zkratkou HTT jsou žáci a studenti základních nebo středních škol. Cílem projektu je podpora volnočasových aktivit a jejich provádění. Nekomparuje se výkonnost jednotlivých škol, ale v místě konání HTT mezi sebou soutěží náhodně vytvořená družstva. Princip setkávání je v setkávání se mimo město, a to např. v rekreačních zařízeních, v přírodě, a soutěž se koná minimálně ve třech druzích sportu. (AŠSK, Hry 3. tisíciletí 2020)

4.2 Sazka Olympijský víceboj

V rámci Projektu Sazka Olympijský víceboj byl proveden průzkum na základě nárůstu počtu obézních dětí a fakt, že v době školních docházky tento počet narůstá. Tento průzkum na základních školách v ČR ale ukázal, že „*ve volném čase by chtělo 84 procent dětí raději*

sportovat než sedět u počítače“ a že „se nějakému sportu alespoň jedenkrát týdně věnuje 82 % dětí. Nejčastěji se jedná o fotbal, hokej, florbal, atletiku a házenou“. (Sport v okolí, Výzkum 2018)

Projekt vytvořil Český olympijský výbor dohromady se společností Sazka. Spolupracujícími institucemi jsou MŠMT, AŠSK, Český klub olympioniků. Pro první stupně základních škol je doporučován „Olympijský diplom“ a pro druhé stupně „Odznak všestrannosti“.

Odznak všestrannosti olympijských vítězů neboli OVOV je školní projekt, který *„motivuje žáky ke zlepšování sportovní zdatnosti“.* (Sazka Olympijský víceboj, Odznak všestrannosti 2018) Tento projekt je určen pro základní školy (a odpovídající ročníky víceletých gymnázií). Do projektu je možné se zapojit v rámci hodin tělesné výchovy. Pro první stupeň základních škol je především doporučován program „Olympijský diplom“, ale je varianta i programu „Odznak všestrannosti“. Olympijský víceboj je zaměřen také pro děti s handicapem programem „Paralympijská výzva“.

Do projektu se přihlašuje prostřednictvím registrace na webových stránkách, kde se poté přidají žáci a průběžně se zapisují *„jejich výsledky v jednotlivých disciplínách“.* (Sazka Olympijský víceboj, Registrace 2018)

4.2.1 Olympijský diplom

Učitel nebo trenér v rámci sportovních hodin testuje u žáků rychlost, ohebnost, vytrvalost, sílu, hbitost, rovnováhu, silovou vytrvalost a výbušnost. Tento test provádí minimálně jednou do roka a výsledky zaznamenává do příslušných polí. Děti potom mohou na Olympijských diplomech vidět svoji pohybovou analýzu. Díky tomu mohou být u každého žáka vidět jeho přednosti a klady. Program je nadepsán heslem *„Objevte sportovní předpoklady vašich žáků“.* Analýza těchto předností, kladů a pohybových předpokladů je závislá na správnosti provedení a (přechod) všemi disciplínami. Tyto disciplíny rozvíjí u dětí všechny klíčové fyzické schopnosti, které byly postavené na spolupráci FTVS, AŠSK a SportAnalytik. Na základě této analýzy je také možné doporučit žákům vhodné sporty. Mezi těmito disciplínami jsou:

- Hluboký předklon – test ohebnosti
- Člunkový běh (T-běh) – test hbitosti

- Zkrácené sedy-lehy – test silové vytrvalosti
- Postoj čápa – test rovnováhy
- Sprint na 60 m – test rychlosti
- Zátokův běh – test běžecké vytrvalosti (pro děti mladšího školního věku je to vzdálenost 500 m)
- Skok z místa – test výbušnosti
- Hod basketbalovým míčem – test síly

Ke všem těmto disciplínám je k dispozici „Manuál jednotlivých disciplín“, kde je přesná instrukce toho, co je pro disciplínu potřeba, jak vše připravit, jak se protáhnout, pod heslem „Lepší je se protáhnout, než si něco natáhnout“, poté jak správně provádět daný úkon v rámci dané disciplíny a v poslední řadě, v čem a jak mohou nastat chyby. Ke každé disciplíně je vytvořené instruktážní video s našimi známými sportovci. V rámci projektu jsou dané výhry a ocenění. Například poukazy na sportovní vybavení pro školy, návštěva známým sportovcem a trénink pod jeho vedením a odměny pro garanty projektů. Velkou motivací pro žáky může být možnost zapojení rodiny a přátel. Přihlásit se mohou nejen školy, ale i veřejnost. (Sazka Olympijský víceboj, Olympijský diplom, Základní informace, Disciplíny 2018)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Výzkumná část

5.1 Hypotézy

Na základě výzkumných problémů jsem definovala výzkumné hypotézy, které byly vytvořeny na základě dat zveřejněných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (viz podkapitola 3.2.1 a 3.2.3), průzkumu provedeného Českým olympijským výborem a společností Sazka (viz podkapitola 4.2) a v neposlední řadě jsem čerpala z vlastních znalostí o městě Strakonice. Na tyto hypotézy získám odpovědi pomocí vyhodnocení získaných dat.

Hypotéza 1

Nejčastěji nabízenými sportovními kroužky na základních školách ve Strakonících a ve školském zařízení DDM budou fotbal, florbal, atletika a házená.

Hypotéza 2

Nabídka oblíbených sportovních kroužků, kterými jsou dle průzkumu Českého olympijského výboru a společnosti Sazka fotbal, florbal, atletika a házená, bude stálá. Nabídka jiných sportovních kroužků bude proměnlivá např. dle aktuální poptávky na jednotlivých školách, dle možností škol apod.

Hypotéza 3

Na základě zveřejněných údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o meziročním rostoucím počtu dětí 1. stupně zapsaných ve školních družinách bude nabídka sportovních kroužků na základních školách stoupat.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy informuje o každoročním růstu účastníků v rámci středisek volného času. Z toho usuzuji, že nabídka sportovních kroužků v rámci DDM ve Strakonících bude stoupajícího či stálého charakteru.

Hypotéza 4

Město Strakonice nabízí žákům mladšího školního věku sportovní vyžití i mimo školy a školská zařízení.

5.2 Základní orientace výzkumu

Při práci na základě zjišťování dat, ve formě počtu a druhů kroužků v průběhu deseti let na základních školách a ve školském zařízení DDM ve Strakonících a v průběhu výzkumu nebyl brán zřetel na případné „volní“ a doplňující informace poskytnuté dotazovanými nad rámec otázek a bylo rozhodnuto, že výzkum této práce je čistě **kvantitativní orientace**. V práci jsou tyto informace zmíněné, ale nebyly brány na zřetel při hodnocení vlastního výzkumu. Tento kvantitativní výzkum je směřován na město Strakonice, proto žádná jeho část nemůže být zevšeobecnována či přenášena na větší skupinu či zastoupení. (Gavora 2000)

5.3 Výzkumná metoda

Pro výzkum a získávání dat pro praktickou část práce jsem zvolila tři metody výzkumu. První metodou bylo **studium a analýza školních vzdělávacích programů** jednotlivých základních škol ve Strakonících, ve kterých bylo nahlíženo na volitelné a nepovinné předměty na 1. stupni z hlediska sportovně založených předmětů, druhou metodou bylo **studium výročních zpráv** základních škol ve Strakonících, a to výročních zpráv od školního roku 2011/2012 do školního roku 2019/2020. Získané potřebné informace byly zaneseny do tabulky a dalším krokem k získání potřebných dat pro výzkum byla **metoda interview**, která je dle Gavory (2000) charakterizována v rámci kvantitativního výzkumu. Forma interview byla zaměřena výhradně na získání podstatných faktických dat a nebylo potřeba „hlouběji proniknout do motivu a postojů respondentů“ (s. 110) nebo pozorovat vnější reakce respondenta. Jednalo se o uzavřené otázky a navození přátelské a otevřené atmosféry pomohlo výhradně k větší ochotě z hlediska respondenta k poskytnutí potřebných faktických dat, které byly potřeba dohledat zpětně po dobu deseti let. Dotazované bylo třeba v rámci interview zaujmout a bylo jim vysvětleno, s jakým záměrem jsou od nich data získávána. Přesná a pravdivá data umožnila ponořit se do problematiky i přes malý vzorek respondentů. Při současné pandemické situaci ve světě a v naší zemi, uzavření škol a distanční výuce, tak interview svou strukturovaností plnil formu **ústního dotazníku** a zaručil tak získání informací a dat důležitých pro výzkumnou část práce v časovém plánu a s jistotou „návratnosti“.

Studium výročních zpráv probíhalo koncem října aktuálního roku a rozhovory byly uskutečňovány se zástupci a zástupkyněmi škol a vedoucí oddělení pohybu a sportu DDM byl uskutečňován v listopadu.

Výzkumným nástrojem zvolené metody byla vytvořená tabulka, do které byly získané informace a data uspořádány a následně byly transponovány do tabulek a grafů. Tento výzkumný nástroj pomohl metodě výzkumu plnit požadovaný stupeň validity, tedy „*schopnost výzkumného nástroje zjišťovat to, co zjišťovat má*“ (s. 71). Tento výzkumný nástroj byl tedy nástrojem k prvotní kategorizaci dat. (Gavora 2000, str. 71-73)

5.4 Výzkumný vzorek

V rámci výzkumu byla data poskytována od zástupců a zástupkyň škol a vedoucí oddělení pohybu a sport DDM a při samotném dotazování byly v rámci základních škol použity tabulky, ve kterých již byly zanesené informace získané studiem zveřejněných výročních zpráv škol v průběhu devíti let.

Výzkumný vzorek tvoří město Strakonice, jeho možnosti v rámci sportování žáků mladšího školního věku, základní školy a školské zařízení DDM ve městě Strakonice. Jedná se o všechny základní školy ve městě, tedy o základní školu Krále Jiřího z Poděbrad, F. L. Čelakovského, Dukelská a Povážská. Všechna data a informace byly zjišťovány v rámci 1. stupně těchto základních škol. Výzkumným vzorkem školského zařízení bylo středisko Dům dětí a mládeže a data a informace byly zjišťovány v rámci sportovní nabídky pro žáky mladšího školního věku.

Popis vzorku

5.4.1 Město Strakonice

Město Strakonice leží v Jihočeském kraji a žije zde přibližně 23 tisíc obyvatel. Ve městě jsou čtyři základní školy, které přednostně navštěvují žáci trvalého bydliště v příslušném školském obvodu, dle školského zákona o „spádovosti škol“¹. Pokud není naplněna kapacita

¹ § 36 odst. 7 školského zákona: „*Ředitel spádové školy je povinen přednostně přijmout žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a žáky umístěné v tomto obvodu ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku.*“

škol žáky s trvalým pobytem, škola pak uvádí kritéria pro přijetí žáka k povinné školní docházce. Těmi jsou děti mimo školský obvod, které mají na dané škole sourozence, „jejichž zákonný zástupce je zaměstnancem základní školy“ (Johanes 2020) a další.

Město svými sportovišti podporuje sportovní vyžití ve Strakonících. Nejvíce sportovišť je pod záštitou **STARZ Strakonice**, které je správou tělovýchovných a rekreačních zařízení města. Pod správu STARZ spadá ve městě plavecký stadion, zimní stadion, fotbalové hřiště, sportovní haly, atletická dráha a sportovní areál Na Muškách a areál Na Sídlišti. Prostory jsou k dispozici nejen jednotlivým sportovním klubům a oddílům, ale také školám a veřejnosti. Mimo správu STARZ jsou ve městě například tenisové kurty, fitness centra a prostory spadající pod správu DDM Strakonice.

Plavecký stadion mimo krytého bazénu zřizuje také venkovní areál, saunu a pořádá různé kurzy od plavecké školy až po příměstské tábory. *Zimní stadion* stojí vedle plaveckého stadionu a fotbalového hřiště. K dispozici je ledová plocha o rozměrech 30 x 60 m, která se využívá pro hokejové a krasobruslařské tréninky a soutěže a také pro veřejné bruslení. *Fotbalové hřiště a atletická dráha* se nachází na třech místech, tím je: hřiště vedle plaveckého stadionu, travnaté hřiště v areálu Na Sídlišti a hřiště s umělým povrchem. *Sportovní haly* pod záštitou STARZ Strakonice jsou čtyři. Jsou jimi házenkářská hala, sportovní hala TJ ČZ, sportovní hala STARZ a tělocvična Lidická. *Sportovní halu STARZ* ve Strakonících využívají basketbalové kluby. *Házenkářská hala* je oblouková hala, kterou ve městě nejvíce využívají florbalové kluby a oddíl házené TJ ČZ Strakonice a *sportovní hala TJ ČZ* je využívána oddíly, které jsou ve sdružení, jako oddíl volejbalu, badmintonu, nohejbalu, atletiky, šachu a oddíl „sport pro všechny“, který sdružuje různé sportovní aktivity. Hala je také přístupná veřejnosti. Mimo jiné sportovní areál Na Sídlišti také poskytuje k využití in-line dráhu. (STARZ 2010)

5.4.2 Základní škola F. L. Čelakovského

Základní školu tvoří dvě budovy, které nejsou v těsné blízkosti - budova prvního stupně a budova druhého stupně, ve kterém sídlí ředitelství. Každá budova disponuje vlastní tělocvičnou, která je mimo vyučování přístupná i veřejnosti. Ve venkovním prostoru areálu školy mají žáci možnost trávit svůj volný čas. Škola vzdělává přibližně 500 žáků a na prvním stupni má aktuálně 16 tříd.

5.4.3 Základní škola Dukelská

Celková kapacita základní školy Dukelská je 975 žáků. Na 1. stupni je otevřeno 20 tříd. Škola je rozdělena do pěti budov, které jsou navzájem provázané. Škola má malou a velkou tělocvičnu a gymnastický sálek. Ve venkovních prostorách areálu školy je hřiště, běžecká dráha, fotbalové hřiště a školní zahrada. V blízkosti školy je zimní a plavecký stadion STARZ. Kroužky, které jsou dětem nabízeny mimo školní družinu, jsou realizované pod sdružením rodičů.

5.4.4 Základní škola Povážská

Základní škola má kapacitu 540 žáků, pro 1. stupeň slouží 10 tříd a v loňském roce bylo na prvním stupni 229 žáků. Škola má velkou tělocvičnu, která slouží pro sportovní vyžití žákům základní školy Povážská. V odpoledních hodinách je zpřístupněná pro veřejnost. Tělocvična se v případě potřeby může rozdělit na dvě části. Součástí venkovního areálu školy je hřiště s umělým povrchem a žáci mohou využívat přírodní zahradu, která byla vytvořena také v prostoru okolí školy.

5.4.5 Základní škola Krále Jiřího z Poděbrad

Školu k aktuálnímu školnímu roku navštěvuje 558 žáků a je otevřeno 13 tříd pro 1. stupeň. Areál školy je rozdělen na čtyři propojené části. Budova pro první stupeň, budova pro druhý stupeň, vedení školy a hospodářky, budovu jídelny a budovu tělocvičny a technických učeben. Atrium, které patří ke škole, využívají žáci prvního stupně. Vedle budovy druhého stupně je venkovní školní hřiště (využíváno školní družinou, při hodinách tělesné výchovy a při poledních přestávkách), dále je u této budovy školy dopravní hřiště, které je plně vybavené a dojíždí na něj mateřské i základní školy z okolních obcí. Zde se nachází také prolézačky a stoly na stolní tenis. Škola se nachází v blízké dostupnosti sportovní haly STARZ, sportovní haly TJ ČZ, házenkářské haly, atletického areálu Na Sídlišti, fotbalového hřiště s umělým povrchem a venkovní in-line dráhy.

5.4.6 Dům dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže ve Strakonících, pro který se používá zkratka DDM, je zřizován Jihočeským krajem. Řídí se vyhláškou č. 74 (viz podkapitola 3.2.1) a školským zákonem. Pravidelně otvírá mnoho zájmových kroužků, připravuje, nejen pro členy klubu, ale také pro

veřejnost, kurzy, semináře, akce, tábory a organizuje soutěže MŠMT a AŠSK. Vše je připravováno pro žáky a studenty, kteří mají zájem o sportovní vyžití a využití.

DDM ve Strakonících pro své potřeby využívá 6 pracovišť, jimiž jsou: budova na Ohradě 417, Strakonice; Centrum ekologické výchovy Podskalí; pobočka DDM Vodňany a Bavorov; pobočka DDM Volyně; Turistická základna Zálesí u Vacova; Fitness klub v Ellerově ulici, Strakonice; Dětské dopravní hřiště Strakonice a pronajatá sportoviště ve Strakonících a Vodňanech. DDM dává možnost využívat své pracovníky nejen školám, ale také veřejnosti. Tím je dětské dopravní hřiště, které se nachází při ZŠ Jiřího Krále z Poděbrad a je využíváno nejen školami Strakonice, ale i školami z okolních obcí a veřejností. Fitness klub v Ellerově ulici („ELKO“) je určen pro kroužky moderní gymnastiky, kurzům sebeobrany, samozřejmě kroužkům DDM Strakonice, jako jsou taneční a sportovní kroužky, a v neposlední řadě dalším zájemcům dle dohody. Je možné pronajmout také prostory pobočky DDM Na Ohradě a CEV Podskalí. Tyto prostory nejčastěji využívají k pronájmu firmy pro svá vzdělávací školení, semináře a přednášky. Multifunkční sál, který je součástí DDM Na Ohradě často poskytuje zázemí základním školám pro různé přednášky, akademie, divadla, hudební a vzdělávací programy. (DDM Strakonice 2020)

6 Metodická část

6.1 Průběh a realizace výzkumu

Před samotným výzkumem jsem vytvořila univerzální tabulku pro základní školy ve Strakonících, která sloužila k prvotní kategorizaci dat. Tato tabulka byla v průběhu výzkumu upravována dle zjišťovaných informací a potřeby/nepotřeby jednotlivých polí.

Tabulka 1 - Prvotní kategorizace dat

Základní škola:										
Školní rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nepovinné předměty										
Volitelné předměty										
Zájmová činnost										

Zdroj: vlastní

6.1.1 Studium ŠVP

Prvním krokem samotného výzkumu a sběru dat bylo studium školních vzdělávacích programů jednotlivých škol. Protože můj rodný domov se nachází sedm kilometrů od Strakoníc a ve městě trávím většinu svého času, již jsem věděla, jaké školy se ve Strakonících nachází. V rámci studia ŠVP byla zjišťována nabídka nepovinných a volitelných sportovních předmětů.

Získané informace

ZŠ F. L. Čelakovského

Škola a její školní vzdělávací program pod heslem „Učíme se hlavou – srdcem – rukama“ mezi nepovinnými předměty a předměty volitelnými nemá pro 1. stupeň zařazen předmět, který by byl sportovně zaměřen. Mezi volitelnými předměty je v rámci školy předmět „Netradiční sporty“, který je pro žáky 9. tříd.

ZŠ Dukelská

Motivačním názvem v rámci ŠVP školy je „*Není umění dokázat, že dítě něco neumí, ale je umění dát mu příležitost prokázat, že něco umí.*“ Mezi nepovinné předměty základní školy Dukelská je zařazena zdravotní tělesná výchova. Zdravotní tělesná výchova je ale definována již v rámci RVP v oblasti „Člověk a zdraví“ a je tematickým okruhem oboru tělesná výchova, proto nebyla zařazena do nabídky sportovního vyžití školy žákům mladšího školního věku. Volitelné předměty školy nezahrnují předmět sportovního zaměření. V ŠVP je informace o zájmovém vzdělávání školy – zájmové kroužky jsou žákům nabízeny v rámci školní družiny a sdružení rodičů.

ZŠ Povážská

Motivačním názvem školního vzdělávacího programu základní školy Povážská je zkratka NOT. „*Náročnost – otevřenost – tvořivost.*“ V rámci ŠVP této školy není mezi nepovinnými a volitelnými předměty nabídka možnosti sportovního vyžití pro žáky první stupně.

ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Základní škola Krále Jiřího z Poděbrad pod zkratkou školního vzdělávacího programu ŠVP nese název **Škola V Pohybu**. Součástí nepovinných předmětů není předmět sportovního zaměření a v rámci předmětů volitelných škola nabízí „Sportovní výchovu“, která je pro žáky 6. tříd 2. stupně.

Vyhodnocení získaných informací

Součástí RVP ZV je oblast „Doplňující vzdělávací obory“, v rámci které je obor „Taneční a pohybová výchova“, který je popsán v teoretické části práce v kapitole 3.1. Tento obor v rámci volitelného vzdělávacího obsahu není nabízen na žádné ze základních škol ve Strakonících.

Na základě získaných informací o nepovinných a volitelných předmětech, a o doplňujícím vzdělávacím oboru, zaměřených na sportovní vyžití žáků 1. stupně základních škol ve Strakonících, byla prvotní tabulka pro základní školy a kategorizaci dat upravena. Tím byla tabulka připravena pro získávání dat dalšími dvěma metodami. Studium výročních zpráv a rozhovory se zástupci a zástupkyněmi škol, se zaměřením již pouze na zájmovou činnost.

Tabulka 2 - Kategorizace dat

Základní škola:										
Školní rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zájmová činnost										

Zdroj: vlastní

6.1.2 Studium výročních zpráv

Prvotním impulsem pro sběr dat a informací z výročních zpráv základních škol ve Strakonících bylo opatření v naší zemi z důvodu pandemické situace a nařízení distanční výuky na školách. Psaním výročních zpráv jsou povinováni ředitelé škol dle školského zákona §10 a je stanovena rámcová struktura, obsah, postup a termíny jejich předkládání a zveřejňování. Na základě těchto informací, které jsou vypsány v podkapitole 3.3 o výročních zprávách, jsem předpokládala dostupnost těchto výročních zpráv v průběhu školních let a možný přínos z hlediska sběru dat. Tato druhá metoda studia výročních zpráv tak z prvotního hlediska plnila funkci „usnadnění práce“ respondentům (mně taktéž) při následující metodě formou rozhovoru. V rámci studia zveřejněných výročních zpráv škol jsem nahlížela také na kurzy a výcviky, které pro žáky 1. stupně základní školy realizují. Tyto informace byly sbírané jen pro globálnější představu ohledně možností žáků 1. stupně na jednotlivých základních školách ve Strakonících, nebyly tedy zahrnuty při vyhodnocování samotného výzkumu, který je zaměřen přímo na nabídku sportovních kroužků.

Získané informace

ZŠ F. L. Čelakovského

Veřejně přístupné na stránkách školy jsou výroční zprávy od školního roku 2010/2011 až do posledního ukončeného školního roku 2019/2020. Z výročních zpráv základní školy Čelakovského byla získána poměrně velká část potřebných dat pro výzkum. V rámci části „Volitelné a nepovinné předměty“ jsou zaznamenány „Zájmové útvary“, které jsou tvořeny sportovními kroužky. V této části jsou také informace ohledně školní družiny, kde jsou

vypsané nabízené sportovní kroužky za daný školní rok. Žáci školy se zúčastňují mnoha sportovních soutěží a pro žáky 1. stupně škola uskutečňuje na plaveckém stadionu STARZ Strakonice plavecký výcvik, dále pro žáky 1. stupně realizuje lyžařský výchovně vzdělávací zájezd (LVVZ) a cyklistický výcvik.

ZŠ Dukelská

Výroční zprávy základní školy Dukelská jsou veřejně přístupné na stránkách školy od školního roku 2006/2007 do 2017/2018. Ve výročních zprávách je možné dohledat nabídku kroužků v rámci školní družiny, a to uvedenou početně. V rámci zřizování zájmových kroužků pro děti jsou kroužky vypsány v některých zprávách jmenovitě a s určením, pro jaký ročník či stupeň je kroužek určen. Žáci školy se zúčastňují sportovních soutěží a pro žáky 1. stupně škola uskutečňuje na plaveckém stadionu STARZ Strakonice plavecký výcvik a na zimním stadionu mají žáci 1. stupně kurz bruslení.

ZŠ Povážská

Základní škola má veřejně dostupné výroční zprávy od školního roku 2015/2016 do 2019/2020. V těchto zprávách jsou školní kroužky zaevidované počtem nebo jednotlivě vypsány. Žáci 1. stupně dochází na plavecký stadion STARZ v rámci plaveckého výcviku, je pro ně realizován lyžařský výcvik a žáci se účastní kurzu bruslení.

ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Veřejně dostupné výroční zprávy od školního roku 2009/2010 do roku 2019/2020 má základní škola Krále Jiřího z Poděbrad na svých domovských stránkách. Z těchto výročních zpráv je možné zjistit, jaké sportovní kroužky škola žákům nabízí a pro jaký stupeň a případně jaké třídy jsou kroužky určeny. Škola ve výročních zprávách uvádí výsledky z účasti na sportovních soutěží, škola žákům prvního stupně zajišťuje plavecký výcvik na plaveckém stadionu STARZ a realizuje lyžařské soustředění. Zprávy obsahují informaci o spolupráci se sportovními kluby ve městě, jako basketbal, házená, kopaná.

Vyhodnocení získaných informací

ZŠ F. L. Čelakovského

V rámci výročních zpráv základní školy F. L. Čelakovského byla zjištěna nabídka všech sportovních kroužků v průběhu devíti let. Tedy od školního roku 2011/2012 do školního roku 2019/2020. Chyběla ale informace, které z těchto nabízených zájmových sportovních útvarů a sportovních kroužků v rámci školní družiny byly v nabídce konkrétně pro žáky 1. stupně. Škola nad rámec plaveckého výcviku, který je na základě RVP ZV zařazován mezi učivo pro žáky 1. stupně, realizuje LVVZ, který je RVP ZV charakterizován pro žáky 2. stupně, a cyklistický výcvik.

Pro rozhovor se zástupkyní školy byla připravena tabulka, která obsahovala nabízené sportovní útvary a kroužky od školního roku 2011/2012 až do 2019/2020. U těchto kroužků bylo potřeba zjistit rozdělení, které sporty jsou nabízeny žákům prvního stupně, a zjistit aktuální nabídku na školní rok 2020/2021, případně doplnit data, která nebyla zjistitelná z výročních zpráv.

ZŠ Dukelská

Ve výročních zprávách byl uveden celkový počet nabízených zájmových kroužků, které jsou nabízeny školní družinou. Tyto kroužky nejsou vypsány konkrétně. Kroužky, které spadají pod sdružení rodičů jsou vypsány konkrétně s informací, pro jaké žáky je kroužek určen. Škola nad rámec plaveckého výcviku pro žáky 1. stupně realizuje kurzy bruslení.

Pro následující rozhovor se zástupcem školy byla připravena tabulka, která obsahovala nabízené kroužky, které spadají pod sdružení rodičů, a to do roku 2017/2018. Bylo potřeba tedy zjistit, jaká nabídka sportovních kroužků byla v průběhu deseti let v rámci školní družiny a jaká nabídka byla od školního roku 2018/2019 do roku 2020/2021.

ZŠ Povážská

Z výročních zpráv základní školy Povážská jsem ohledně zájmové činnosti a zájmové činnosti školní družiny zjistila, jaké sportovní kroužky byly žákům nabízeny. U jednotlivých sportovních kroužků nebylo uvedeno, pro jaký stupeň jsou nabízeny. Škola pro žáky 1. stupně mimo plaveckého výcviku realizuje lyžařský výcvik a kurz bruslení.

Pro rozhovor se zástupkyní školy byla připravena tabulka, ve které byly zaneseny sportovní kroužky od školního roku 2015/2016 do 2019/2020. V následující etapě rozhovoru, bylo potřeba zjistit, pro jaký stupeň dané kroužky byly nabízeny, zjistit nabídku od školního roku 2011/2012 do 2014/2015 a zjistit aktuální nabídku.

ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Z úplného zveřejnění výročních zpráv bylo možné zjistit, jaké kroužky byly žákům 1. stupně nabízeny od školního roku 2011/2012 do 2019/2020. Škola nad rámec plaveckého výcviku nabízí žákům 1. stupně lyžařské soustředění.

Pro rozhovor byla připravena téměř kompletní tabulka s potřebnými daty pro výzkum. Cílem rozhovoru se zástupcem školy tak bylo doplnění nabídky v aktuálním školním roce a potvrzení správnosti získaných dat z výročních zpráv.

6.1.3 Rozhovor s respondenty

Cílem rozhovorů bylo získat za všechny školy a za školní zařízení DDM ve Strakonících seznam všech nabízených sportovních kroužků ve školních letech 2011/2012 až do současného školního roku 2020/2021. Pro oslovení respondentů jsem za důležité považovala připravenost podkladů. Tyto podklady tvořily dosavadní zjištěné informace o jednotlivých školách, informace zjištěné o školském zařízení DDM a vyplněné tabulky, které byly vytvářené na základě výročních zpráv a ŠVP jednotlivých škol. Tyto podklady měly plnit funkci převážně „motivace“, ukázky zájmu o data potřebná pro kompletní vyhodnocení mého výzkumu a o danou problematiku. V rámci základních škol ve Strakonících byly osloveny dvě zástupkyně a dva zástupci ředitele. V rámci školského zařízení DDM byla oslovena vedoucí oddělení pohybu a sportu. Dalším krokem byla ukázka a předložení tabulek respondentům a diskuze nad dosavadními získanými daty z výročních zpráv. Třetí krok byl výhradně na respondentech, poskytnutí chybějících dat. Čtvrtým krokem rozhovoru, pro potřeby práce posledním, byla diskuze nad daty doplněnými respondenty.

Získané informace a jejich vyhodnocení

ZŠ F. L. Čelakovského

Pro rozhovor se zástupkyní ředitele jsem měla připravenou již bohatě vyplněnou tabulku s informacemi, které jsem získala studiem ŠVP a studiem výročních zpráv. Bylo potřeba zařadit, které sportovní kroužky byly nabízeny konkrétně pro žáky 1. stupně a doplnit sportovní nabídku pro aktuální školní rok.

Základní škola F. L. Čelakovského má umístěný každý stupeň v jiné budově a pro každý stupeň je jedna zástupkyně ředitele. Paní zástupkyně si ponechala moji tabulku a v průběhu dalších dnů mi doplnila aktuální nabídku pro školní rok a zařadila kroužky, které byly nabízeny žákům 1. stupně. Tím byla sesbíraná data pro vyhodnocení výzkumu kompletní.

ZŠ Dukelská

Pro tento rozhovor byla data sesbíraná z výročních zpráv pouze do školního roku 2017/2018 a u nabídky nebylo kompletně rozdělené, která sportovní činnost je nabízena konkrétně žákům 1. stupně. Od pana zástupce jsem tedy žádala o doplnění nabídky dvou předešlých školních let, aktuálního školního roku a o přiřazení 1. stupně k vypsáním datům z veřejně dostupných výročních zpráv.

Data byla panem zástupcem bez problému v den rozhovoru poskytnuta, a tak tabulka byla připravená k vyhodnocení a porovnání nasbíraných dat.

Mimo zjišťované nabídky sportovních kroužků jsem z rozhovoru získala informaci o zapojení se školy v rámci 1. stupně do projektu *Sazka Olympijský víceboj* pod záštitou ČOV a jednotlivých olympioniků.

ZŠ Povážská

Z veřejně přístupných výročních zpráv základní školy Povážská byly vypsány informace pro pět školních let, a to od roku 2015/2016 do 2019/2020. Tyto nabízené zájmové sportovní činnosti nebyly zařazené v souvislosti, o jaký stupeň se v rámci nabídky žákům jedná.

Do zjišťování sportovní nabídky zpětně v průběhu deseti školních let mimo zástupkyni ředitele byl zapojen také pan ředitel, ale nebylo možné zjistit a dohledat nabídku kroužků zpětně v průběhu těchto let. Pan ředitel mi poskytl informaci ohledně dvou sportovních

kroužků, které byly v průběhu deseti let nabízeny. Do tabulky jsem zaznamenala aktuální nabídku sportovních kroužků pro rok 2020/2021, kterou má základní škola uvedenou na svých webových stránkách. Pro vyhodnocování a porovnávání jsou použita data školou poskytnuta a v porovnání s letošní sportovní nabídkou žákům 1. stupně se domnívám, že data, která mi škola poskytla, jsou neúplná.

Mimo zjišťované nabídky sportovních kroužků jsem z rozhovoru s paní zástupkyní získala informaci o zapojení se školy v rámci 1. stupně do projektu *Sportuj ve škole* pod záštitou AŠSK.

ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Přípravená tabulka jako podklad pro rozhovor se zástupcem ředitele byla díky obsáhlosti a zveřejnění všech potřebných výročních zpráv téměř úplná.

Rozhovorem se zástupcem školy byla doplněna aktuální nabídka pro žáky 1. stupně pro tento školní rok.

Nad rámec zjišťované sportovní nabídky žákům 1. stupně byly zjištěné další mimořádné informace. Informace se týkaly aktuální nabídky sportovních kroužků pro tento školní rok v rámci školní družiny. Z důvodu pandemické situace a opatření vlády byly vychovatelky školní družiny zapojeny do distanční výuky a jiných potřebných činností spojených s aktuální situací u nás, a proto pro tento rok nebyla nabídka kroužků v rámci školní družiny. Dále škola spolupracuje se sportovními kluby ve městě – basketbalovým, fotbalovým a házenkářským. Škola podporuje sportování žáků i mimo vlastní školu, proto v případě pořádaných náborů, zápasů, mimořádných tréninků apod. jsou žáci uvolňováni z předmětů výuky.

Dům dětí a mládeže

Pro rozhovor s vedoucí oddělení sportu a pohybu jsem měla připravené informace o aktuální nabídce na školní rok 2020/2021, která je k dispozici na webových stránkách DDM. Po spojení se s vedoucí oddělení sportu a pohybu jsem byla ujištěna, že takto zpracovaná nabídka formou „letáku“ je každý rok a těchto 9 „letáčků“, tedy od školního roku 2011/2012 do 2019/2020, mi bylo zasláno formou emailu. Tyto informace jsem si přehledně zapsala do předpřípravené tabulky a rozhovor/diskuze následně probíhala nad vytvořenou tabulkou.

Převážná část se týkala informací, jaké sportovní kroužky byly v daný školní rok nabízeny žákům mladšího školního věku.

V rámci rozhovorů se zástupkyněmi a zástupci škol a vedoucí oddělení DDM byly poskytnuty některé informace nad rámec potřebných dat pro vyhodnocení výzkumu. Informace, které se týkaly sportovního vyžití žáků 1. stupně, jsem zde zařadila. Nebyly ovšem brány v potaz při samotném vyhodnocení výzkumu. Těmito informacemi jsou především výše zmíněné projekty, do kterých jsou školy zapojené, a spolupráce školy se sportovními kluby ve městě.

6.1.4 Mapování sportovních možností mimo školy a školská zařízení

Poslední výzkumnou část mé praktické práce tvoří zmapování dalších sportovních možností, které mají žáci mladšího školního věku ve Strakonících, a to mimo školy a školská zařízení. Shrnutí a vyhodnocení těchto dalších možností bylo založeno převážně na vlastních zkušenostech a znalostech, které o strakonickém vyžití mám. Ty jsou získané především vlastním docházením na některé ze sportovních kroužků v dětství, později působením v některém z kroužků jako „instruktor“ a celkově zájmem o toto odvětví ve Strakonících. Tento můj přehled byl ověřován na internetových stránkách jednotlivých klubů, především z hlediska nových sportovních možností. Jelikož bylo cílem zmapování dalších sportovních možností žáků mladšího školního věku, které bylo založené převážně na vlastních znalostech a ověření si informací na internetových stránkách, nebyly tyto informace nijak porovnávány či hodnoceny.

7 Vyhodnocení dat a informací

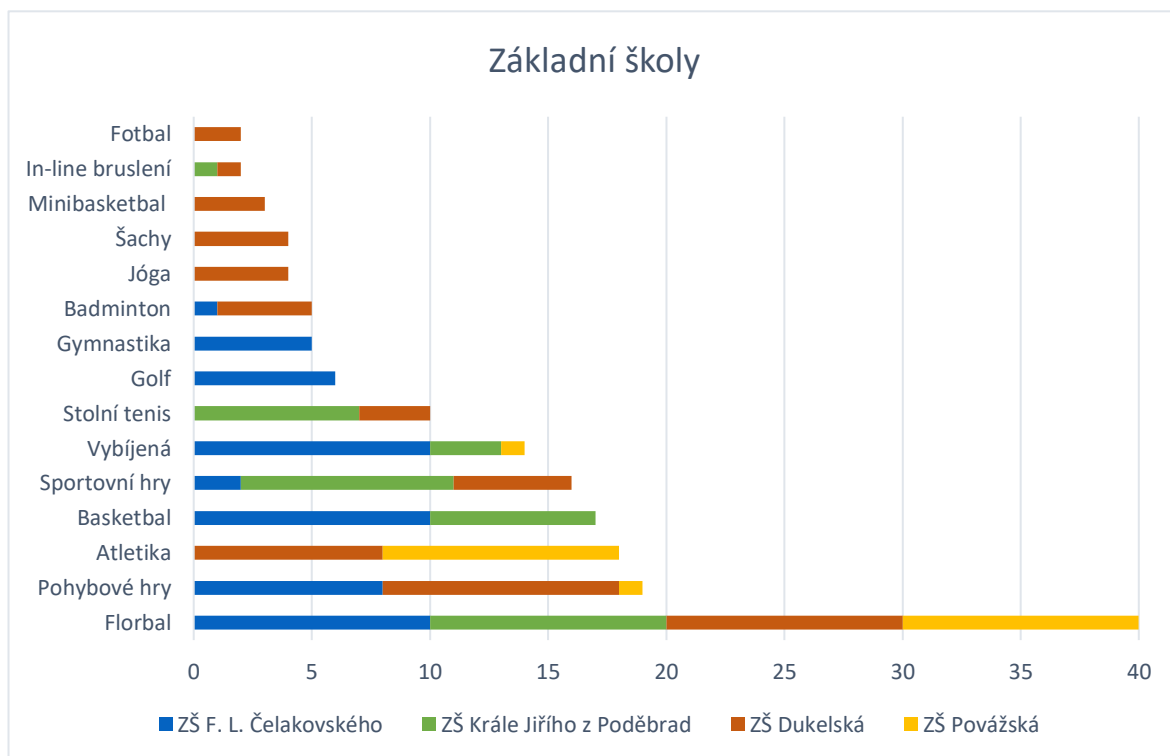
Vyhodnocování a porovnávání získaných dat je rozděleno do tří částí. Všechny tři části směřují k hlavnímu cíli této práce. Vyhodnocení dat je zaneseno do grafů a v rámci jedné části na shrnující tabulce. Pro přehledné prezentování výsledků mého výzkumu byla forma tabulky a grafů nevhodnějším východiskem. Pro získání celkového a globálního přehledu o výsledcích jsou nejprve uváděny grafy, které obsahují hlavní a souhrnné informace, poté jsou uvedeny grafy, které zastupují jednotlivé školy. V jednotlivých částech jsou pro úplnost uvedeny dílčí cíle, ke kterým tyto části směřují, aby tak postupně bylo dosaženo cíle hlavního.

7.1 Nabídka sportovních kroužků

Souhrnné vyhodnocení

Cíl: Zjistit, jaký sportovní kroužek byl v průběhu deseti let na základních školách a ve školském zařízení DDM ve Strakonici nejčastěji nabízen žákům 1. stupně.

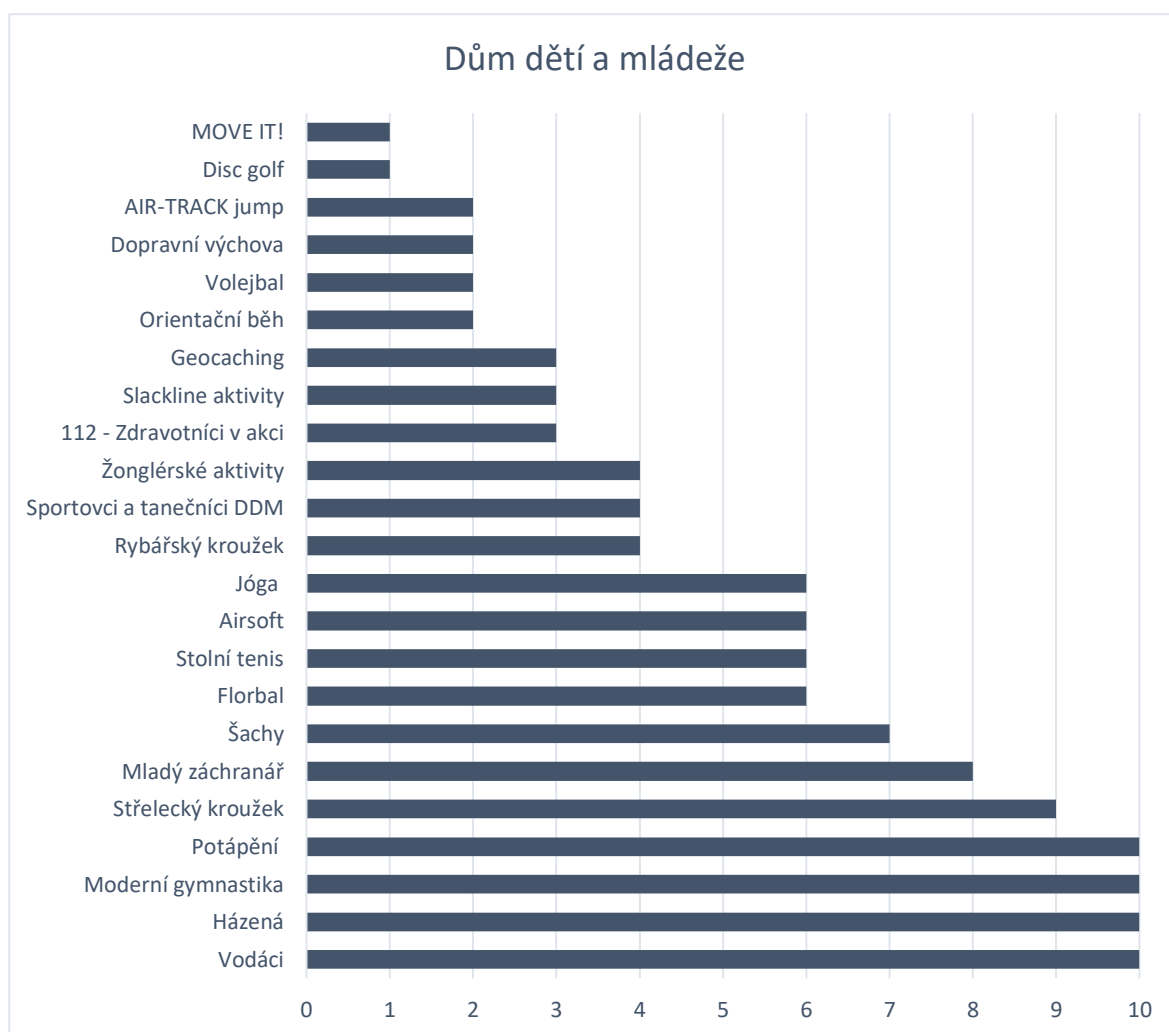
Graf 1 - Nabídka sportovních kroužků

Zdroj: vlastní

Graf 1 ukazuje, že na základních školách ve Strakonících byl v průběhu deseti školních let nejčastěji žákům 1. stupně nabízen kroužek **florbalu**. Nabízen byl celkem čtyřicetkrát, to značí, že kroužek florbalu byl na každé škole ve Strakonících nabízen v průběhu deseti let každý rok. Oproti tomu kroužek **fotbalu** byl ve Strakonících nabízen pouze na základní škole Dukelská, a to dvakrát v průběhu deseti školních let. **In-line bruslení** bylo v průběhu deseti let nabídnuto jednou na ZŠ Dukelská a Krále Jiřího z Poděbrad. **Pohybové hry** jsou druhým nejčastěji nabízeným sportovním kroužkem na základních školách ve Strakonících, přesto ale v porovnání s nabízeným kroužkem florbalu je jeho nabídka více než o polovinu nižší a tuto nabídku tvoří z největší části základní škola F. L. Čelakovského a Dukelská.

Graf 2 - Nabídka sportovních kroužků při DDM

Zdroj: vlastní

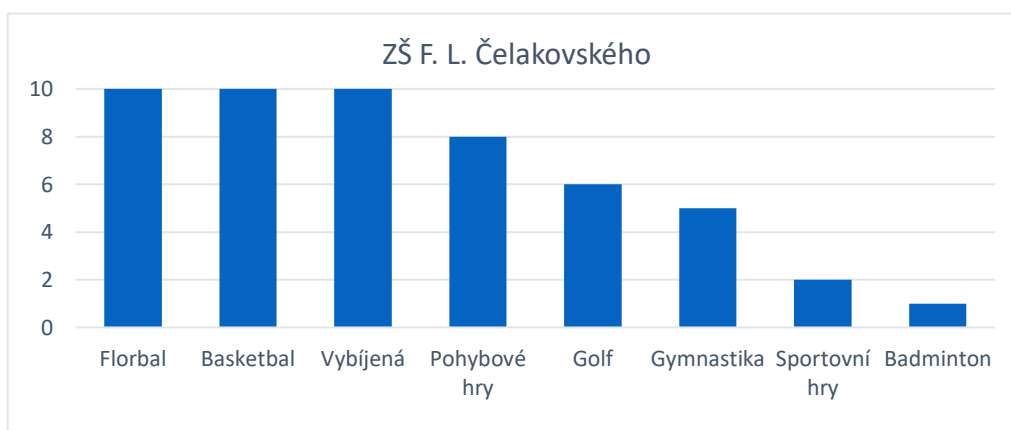
Graf 2 předkládá v průběhu deseti let každoroční nabídku kroužku **vodáci, házené, moderní gymnastiky a potápění**. Devětkrát v průběhu deseti let byl žákům nabízen **střelecký kroužek**. Oproti tomu kroužek **disc golfu** a kroužek **MOVE IT!** byl žáků mladšího školního věku nabídnut jedenkrát.

Graf 1 a Graf 2 ukazují, jaký sportovní kroužek byl v průběhu deseti let na základních školách a ve školském zařízení DDM ve Strakonici nabízen žákům mladšího školního věku. Tím je dosaženo prvního dílčího cíle, který směřuje k cíli hlavnímu. Pokud by bylo cílem porovnat rozmanitost nabídky v rámci základních škol a DDM ve Strakonici, tyto dva grafy tomu mohou být prostředkem.

Jednotlivá vyhodnocení

V této podkapitole je nahlíženo na nejčastější nabídku sportovních kroužků v průběhu deseti let z pohledu jednotlivých základních škol ve Strakonici. Především grafy ukazují, které sportovní kroužky jsou na daných školách nabízeny a které jsou nabízeny nejčastěji.

Graf 3 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ F. L. Čelakovského

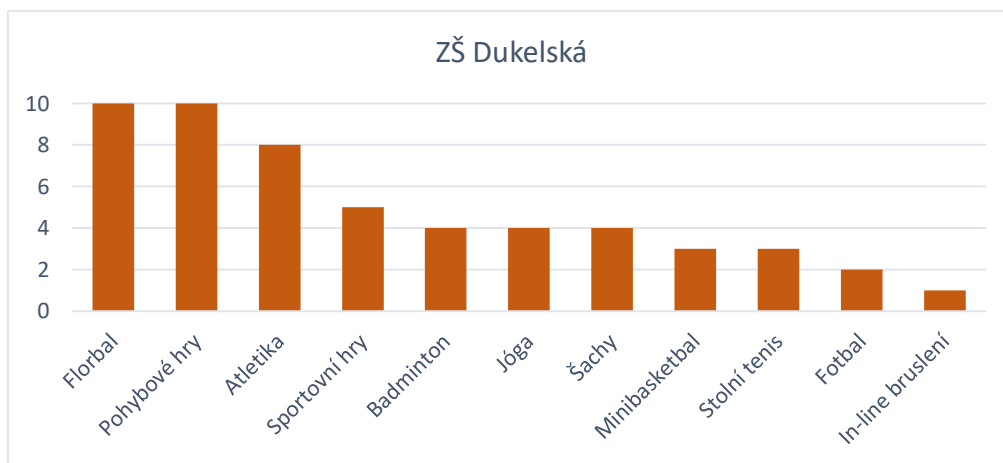

Zdroj: vlastní

Z grafu základní školy *F. L. Čelakovského* lze vyčíst, že každoročně je žákům 1. stupně nabízen kroužek **florbalu, basketbalu a vybíjené**. **Pohybové hry** žákům v průběhu deseti školních let nebyly nabízeny dvakrát a nabídka **golfu** byla v průběhu deseti let nabízena šestkrát. Nabídka **gymnastického** kroužku je na rozmezí, **sportovní hry** byly nabízeny dvakrát a **badminton** v průběhu deseti let byl žákům nabízen jednou. V průběhu školních

let 2011-2021 bylo žákům 1. stupně na základní škole F. L. Čelakovského nabídnuto osm různých sportovních kroužků.

Graf 4 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ Dukelská

Zdroj: vlastní

Graf základní školy *Dukelská* ukazuje každoroční nabídku žákům 1. stupně sportovního kroužku **florbalu** a **pohybových her**. Velké zastoupení v průběhu deseti let má také **atletika**. Oproti této pravidelné nabídce byl kroužek **fotbalu** nabídnut žákům dvakrát a **in-line bruslení** jednou. Nabídka pestrosti sportovních kroužků na základní škole v průběhu deseti let byla v jedenácti sportovních kroužků.

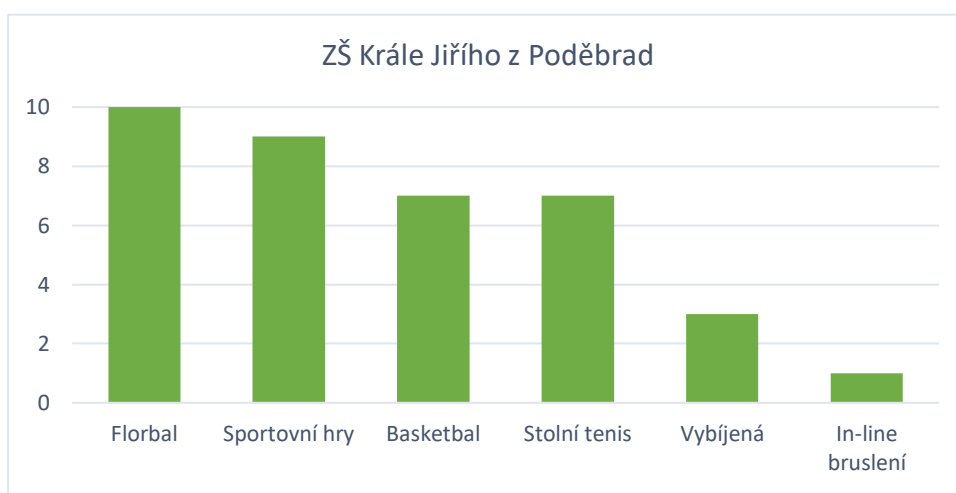
Graf 5 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ Povážská

Zdroj: vlastní

Na základní škole *Povážská* byly pravidelně v průběhu deseti let nabízeny sportovní kroužky **florbalu** a **atletiky**. Oproti tomu kroužek **vybíjené** a **pohybových her** byl nabízen jednou, a to v letošním školním roce 2020/2021. Na tento vývoj nabídky poukazuje graf, ve druhé části této kapitoly, která je soustředěna právě na vývoj nabídky v průběhu deseti školních let. V průběhu let tedy byly nabízeny žákům 1. stupně čtyři druhy sportovních kroužků.

Graf 6 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Zdroj: vlastní

Jako všechny základní školy ve Strakoniciích, také základní škola *Krále Jiřího z Poděbrad* každoročně žákům 1. stupně nabízí kroužek **florbalu**. S výjimkou jednoho školního roku byl nabízen kroužek **sportovních her**. Častá je nabídka kroužku **basketbalu** a **stolního tenisu**. Oproti tomu **vybíjená** byla nabízena během deseti let třikrát a kroužek **in-line bruslení** jednou. Celková nabídka žákům v časovém horizontu deseti let na základní škole Krále Jiřího z Poděbrad byla šest sportovních kroužků.

7.2 Proměna nabídky

Souhrnné vyhodnocení

Cíl: Zjistit, jak se v průběhu deseti let na 1. stupni základních škol ve Strakonících proměňovala nabídka jednotlivých sportovních kroužků.

Tabulka 3- Proměna nabídky sportovních kroužků na ZŠ ve Strakonících

Sportovní kroužek	Školní rok									
	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Florbal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Pohybové hry	2	2	2	2	1	2	1	2	2	3
Atletika	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Basketbal	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Sportovní hry	2	2	2	2	3	1	2	1	1	0
Vybíjená	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2
Stolní tenis	0	0	1	1	2	2	2	1	1	0
Golf	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0
Badminton	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2
Gymnastika	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Minibasketbal	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Jóga	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Šachy	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0
Fotbal	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
In-line bruslení	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní

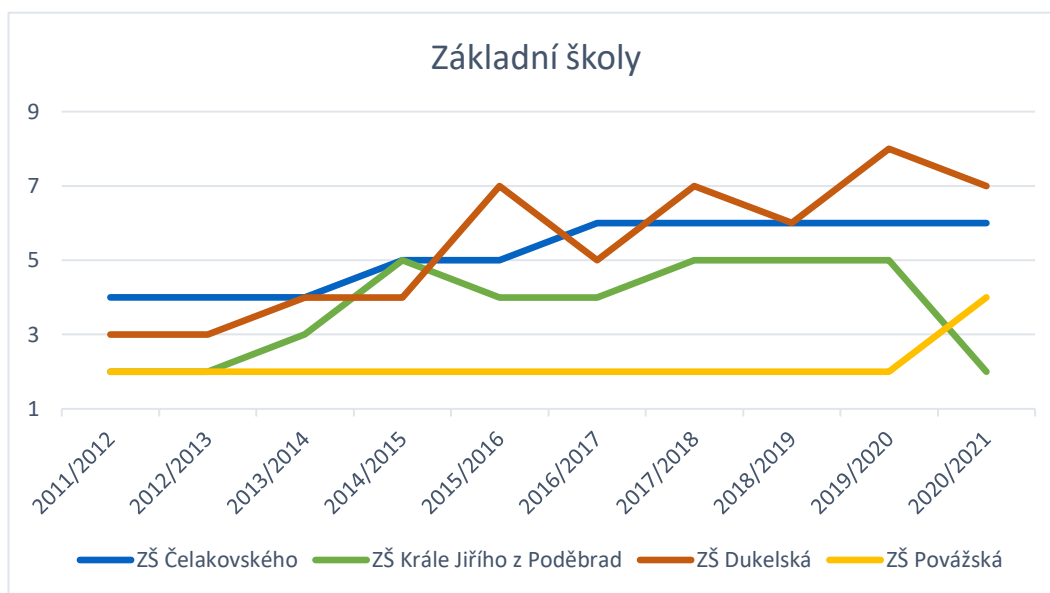
V tabulce je vidět frekvence nabídky žákům 1. stupně jednotlivých sportovních kroužků v průběhu deseti školních let na základních školách ve Strakonících. Opět je v tabulce vidět stálost každoroční nabídky **florbalu** na všech základních školách. **Pohybové hry** a **atletika** jsou nabízeny každý rok, ale již ne na všech školách. Nabídka kroužku **šachu** byla na jedné základní škole ve školním roce 2015/2016, v roce 2018/2019 nabízen tento kroužek nebyl a v následujícím roce jeho nabídka opět byla. Podobná proměnlivost je vidět u **in-line bruslení**, které bylo nabízeno ve dvou školních letech a v ostatních letech kroužek in-line bruslení nabízen nebyl. Tabulka poukazuje na proměnu celé nabídky sportovních kroužků v průběhu deseti let na základních školách ve Strakonících.

7.3 Vývoj nabídky

Souhrnné vyhodnocení

CI: Zjistit, zda byla nabídka počtu sportovních kroužků při základních školách a při školském zařízení Dům dětí a mládeže v průběhu deseti let pro žáky 1. stupně stálá, stoupající či klesající.

Graf 7- Vývoj nabídky sportovních kroužků na ZŠ

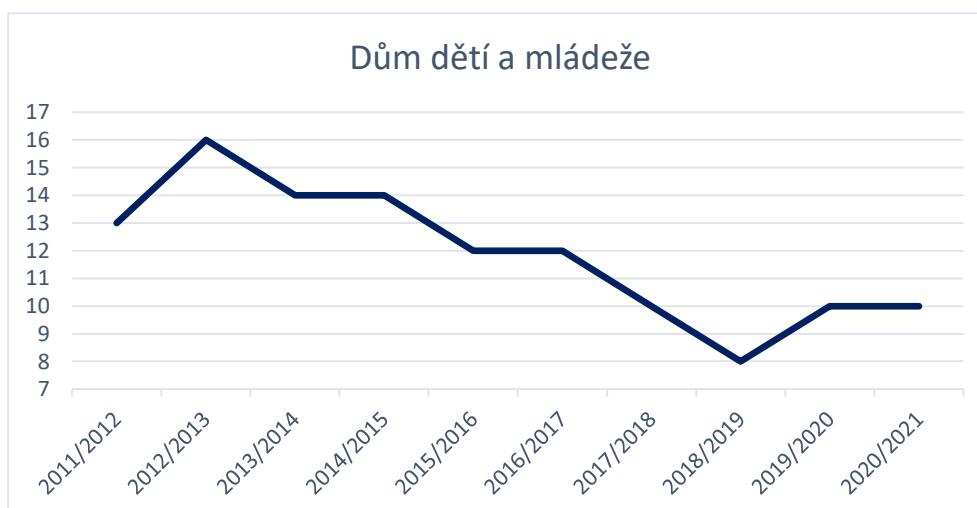

Zdroj: vlastní

Nabídka žákům 1. stupně v počtu každoročně nabízených sportovních kroužků v průběhu let na základních školách ve Strakonících je převážně stoupajícího charakteru. U jednotlivých škol je v grafu vidět jejich proměnlivost. Nejvyšší nabídky v průběhu deseti školních let dosáhla základní škola Dukelská ve školním roce 2019/2020 a nejnižší a téměř stálou nabídku s vychýlením křivky pouze v aktuálním školním roce má základní škola Povážská. Nabídka základní školy F. L. Čelakovského je stoupajícího a stálého charakteru.

U křivky základní školy Krále Jiřího z Poděbrad je vidět v aktuálním roce strmý pokles. Jak již bylo zmíněno v podkapitole 6.1.3, důvodem je pandemická situace a nařízení distanční výuky. Vychovatelky, které působí ve školní družině, tak byly v rámci distanční výuky k dispozici při samotné výuce, a proto nabídka sportovních kroužků v aktuálním roce takto strmě klesla.

Graf 8 - Vývoj nabídky sportovních kroužků při DDM

Zdroj: vlastní

Nabídka žákům mladšího školního věku v počtu každoročně nabízených sportovních kroužků v průběhu let při školském zařízení DDM ve Strakonících je převážně klesajícího charakteru. Na nárůst graf poukazuje v roce 2012/2013 a v roce 2019/2020. V některých letech byla nabídka sportovních kroužků žákům mladšího školního věku stálého charakteru, ale celkově nastal v nabídce sportovních kroužků při DDM strmý pokles.

Graf 7 a Graf 8 ukazují, jak se v průběhu školních let 2011/2012-2020/2021 proměňoval počet nabízených sportovních kroužků žákům 1. stupně na základních školách a při DDM ve Strakonících. Tyto grafy tak dosahují třetího definovaného dílčího cíle, který směřuje k cíli hlavnímu. Pokud by bylo cílem porovnat celkový vývoj nabídky sportovních kroužků na základních školách a při DDM ve Strakonících, tyto dva grafy tomu mohou být prostředkem. Již v rámci těchto dvou grafů je vidět rozdíl v nabídce sportovních kroužků při základních školách, která je spíše stoupavého charakteru oproti nabídce sportovních kroužků při DDM, která má převážně klesající charakter.

7.4 Jiné sportovní vyžití

Poslední část kapitoly, která vyhodnocuje sesbíraná data a informace, je zaměřena na poslední z definovaných dílčích cílů, kterým je: *Jaké další možnosti sportovního vyžití mají žáci mladšího školního věku ve Strakonících mimo školy a školská zařízení.*

7.4.1 Sportovní kluby a oddíly

Basketbal je ve Strakonících pod záštitou klubu *BK Strakonice*. Tento basketbalový klub je svými úspěchy ve Strakonících známý. V roce 2010 obsadil třetí místo v první lize. Nábor je klubem uskutečňován od 1. třídy základních škol, a tak mají žáci mladšího školního věku možnost hrát basketbal pod ním. Dalším klubem, kterým je město známé, je **florbalový** klub *Fbc Strakonice, z. s.* Informace o náboru žáků jsou snadno dostupné a pobízí zájemce k dostavení se na trénink své kategorie. Tyto kategorie jsou rozepsané dle roku narození. (Pro mladší školní věk tedy od roku 2015 a 2014 jako „Minipřípravka“ až do roku 2009 a 2008 „Mladší žáci“, mezi tím kategorie „Přípravka“ a „Elévové“.) Děti si mohou přijít „na zkoušku“ zatrénovat a pokud bude mít dítě zájem, domluví se s trenéry na dalším postupu. Mimo basketbal a florbal pokrývá nabídku také **fotbalový** klub *FK Junior Strakonice, z. s.*, ve kterém jsou žáci mladšího školního věku řazeni mezi přípravku a zájem dětí o **tenis** pokrývá klub *TK Strakonice*.

Krasobruslení a lední hokej je pod klubem *HC Strakonice, z. s.* Nábor klubu nese název „Škola bruslení“. Náborovou činnost má na starost trenér Josef Kubíček a v rozhovoru, který s ním dělal Michal Král, je v rámci náboru uvedeno rozdělení dětí do tří základních skupin. „V první skupině se učí na bruslích stát a chodit. (...) Když se naučí základní postoj a základy bruslení“, v další skupině se učí skluzy „a poslední skupinou je ročník 2014, což jsou děti, které už by měly od příští sezóny hrát hokej v nejmenší kategorii.“ (Král, Kubíček, HC Strakonice 2020) Nejde ale pouze o hráče hokeje, Škola bruslení pojímá bruslení kompletně. Tedy jak kluci, tak i holky se mohou věnovat hokeji, a to samé u krasobruslení, kterému se ve Strakonících daří. Při náboru, a tedy u počátku tohoto sportu je důležité, aby mezi dětmi nebyly příliš velké dovednostní rozdíly a tedy, „aby rodiče přišli s dětmi co nejdřív“, ale pokud rodiče s dětmi přijdou i tak později, klub je neodmítne. (Král, Kubíček, HC Strakonice)

Mnoho možností mají ve Strakonících děti se zájmem o **bojová umění**. Jednou z nich je trénink *Capoeiry*, který je pro děti od 5–6 let a pro svá cvičení využívá malou tělocvičnu základní školy Dukelská. Další možností je klub *Cobra Ryu Strakonice*, který trénuje karate u dětí od 6 let a klub *Fudochi Kan*, který nabízí dětem sportovní přípravku a další.

Sport **judo** mohou děti navštěvovat v rámci klubu *SK JUDO 1990 STRAKONICE z.s.* Tento klub nabírá děti pod sloganem „*Máte-li jen trochu zájem či jste zvědaví, přijďte. Získáte nové kamarády, rozvoj fyzické, etické a duševní zdatnosti, možnost získávání technických stupňů – pásků, účasti na závodech až na republikové úrovni.*“ (SK JUDO) Další z možností je **box a kick-box**, které ve Strakonících zaštiťuje klub *FightPro*.

Běžecký oddíl *Ski Klub Strakonice* v současnosti věnuje největší pozornost dětem předškolního a školního věku. Klub se zabývá **běžecký lyžováním** a nové členy přijímá celoročně. Hlavní je pro klub vést děti k přirozené soutěživosti a radosti z pohybu formou her. V případě zájmu dětí o **biatlon** je ve Strakonících klub *SK Biatlon Strakonice*.

Klub *KK OTAVA STRAKONICE* nabírá děti nejlépe od 7 let a jedinou podmínkou je, že dítě musí umět plavat. Nabízí možnost „podívání se“ na probíhající trénink. Pokud má dítě ve Strakonících zájem o **kanoistiku**, pak má možnost tohoto klubu. Další možností je ve Strakonících kroužek potápění, který je pod záštitou *klubu sportovního potápění* a o zájem dětí v **rybaření** se stará klub *ČRS MO Strakonice*.

Orientační běh je nabízen žákům mladšího školního věku pod klubem *OB Strakonice* a je to oddíl orientačního běhu nadšenců pohybu s mapou a buzolou. Dalším klubem je **cyklistický klub SK CYKLO-MACNER**.

Program pro děti, které mají zájem o **letectví** realizuje ve Strakonících na letišti *Aeroklub Strakonice*.

Mimo jiné jsou některé kluby v okolních obcích, které oficiálně spadají pod město Strakonice, ale tyto kluby neuskutečňují tréninky ve Strakonících. Tím je například fotbalový klub *TJ Dražejov*.

7.4.2 Tělovýchovné jednotky

Město Strakonice poskytuje sportovní vyžití žákům mladšího školního věku také formou samostatných tělovýchovných jednotek. Těmi jsou *TJ Fezko Strakonice*, která má oddíl

vodního póla, plavců, kuželek, volejbalu a nohejbalu. Do oddílu vodního póla a kuželek chodí žáci mladšího školního věku. Další jednotkou je *TJ ČZ Strakonice*. Tato jednotka má oddíl házené, atletiky, nohejbalu, volejbalu, badmintonu, stolního tenisu, jógy, šachu, sportu pro všechny, turistiky, horolezectví. Převážná většina oddílů je pro žáky mladšího školního věku. Další tělovýchovnou jednotkou je *TJ Sokol Strakonice*, která žákům mladšího školního věku nabízí program v rámci sportovní, moderní a rytmické gymnastiky, atletiky, míčových her, netradičních sportů, basketbalu, jógy a dalších.

Diskuse

Cílem mé práce bylo zjistit, jaké možnosti sportovního vyžití mají žáci mladšího školního věku ve Strakonících, a na základě výzkumných problémů jsem si v úvodní části praktické práce stanovila výzkumné hypotézy. Dle průzkumu, který byl proveden v rámci projektu Sazka Olympijský víceboj, jehož výsledky poukazovaly na oblíbenost jednotlivých sportů mezi dětmi, jsem stanovila první dvě hypotézy. Třetí hypotézu jsem stanovila dle informací, které poskytuje MŠMT. Tyto informace popisují nárůst zapsaných dětí do školních družin a nárůst zapsaných účastníků do středisek volného času. Výzkumná část mé práce mimo jiné přinesla zjištění, že značná část nabízených kroužků žákům 1. stupně patří pod kroužky školní družiny. Dle tohoto zjištění jsem předpokládala, že nárůst počtu přihlášených dětí do školních družin tak bude vyžadovat více nabízených kroužků, tedy i kroužků sportovních. Tyto informace, které poskytuje MŠMT a které byly zjištěny průzkumem v rámci projektu Sazka Olympijský víceboj, jsou zmíněny v teoretické části práce a také na ně odkazují při vyhodnocování jednotlivých hypotéz.

Prostředkem k vyhodnocení zjištěných dat byly grafy, kterými následně mohly být hypotézy potvrzeny či vyvráceny.

Hypotéza 1

Nejčastěji nabízenými sportovními kroužky na základních školách ve Strakonících a ve školském zařízení DDM budou fotbal, florbal, atletika a házená.

Na základě průzkumu Českým olympijským výborem a společností Sazka (viz podkapitola 4.2) o oblíbenosti fotbalu, florbalu, atletiky a házené mezi dětmi jsem předpokládala, že tyto sportovní kroužky budou nejčastěji nabízeny žákům mladšího školního věku.

Získaná a vyhodnocená data prezentovaná Grafem 1 ukazují, že nejčastěji nabízeným sportovním kroužkem na základních školách ve Strakonících je kroužek **florbalu**. Nabídka florbalu jasně převažuje nad nabídkami ostatních kroužků. Nabídka **atletiky** je třetím nejčastěji nabízeným kroužkem, ovšem v porovnání s kroužkem florbalu není jeho nabídka tak častá. Frekvence nabídky **fotbalu** je nízká a je nabízen pouze na jedné ze základních škol. Oproti tomu **házená** jako sportovní kroužek není nabízen na žádné ze základních škol.

Výzkum tak moji hypotézu v rámci základních škol potvrdil v nejčastěji nabízeném kroužku florbalu a atletiky. Oproti tomu hypotézu vyvrátil nízkou nabídkou fotbalu a chybějící nabídkou házené.

Graf 2, který ukazuje na nabídku sportovních kroužků při DDM, potvrdil hypotézu, že nejčastěji nabízeným kroužkem žákům mladšího školního věku je **házená**. Také **florbal** je mezi často nabízeným kroužkem. Nicméně oproti nabízené házené je jeho nabídka v průběhu deseti let téměř o polovinu nižší. Oproti tomu **fotbal** a **atletika** mezi nabídkou DDM zcela chybí.

Hypotéza 2

Nabídka oblíbených sportovních kroužků, kterými jsou dle průzkumu Českého olympijského výboru a společnosti Sazka fotbal, florbal, atletika a házená, bude stálá. Nabídka jiných sportovních kroužků bude proměnlivá např. dle aktuální poptávky na jednotlivých školách, dle možností škol apod.

Tabulka 3 potvrzuje hypotézu ve stálosti nabízeného kroužku **florbalu**. Nabídka kroužku **atletiky** sice není na každé škole, přesto má také svůj stálý charakter. Nízká nabídka fotbalu byla popsána již v předchozí hypotéze, tak ani jeho nabídka v průběhu let není stálá a házená se na základních školách ve Strakonických žákům 1. stupně nenabízí. Vzhledem k tomu, že stálou nabídkou na všech školách je pouze kroužek florbalu, výzkum hypotézu 2 v tomto směru spíše vyvrací, nicméně druhá část hypotézy o proměnlivosti zbylých nabízených sportovních kroužků je potvrzena.

Hypotéza 3

Na základě zveřejněných údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o meziročním rostoucím počtu dětí 1. stupně zapsaných ve školních družinách bude nabídka sportovních kroužků na základních školách stoupat.

Odpovědí hypotéze 3 je Graf 7, který je převážně stoupajícího charakteru, a tak moji hypotézu potvrzuje. Je vidět strmý pokles u ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad, který byl v podkapitole 7.3 popsán. Křivka u ZŠ Dukelská místy klesá, ale z dlouhodobého hlediska nabídka stoupá, oproti tomu u ZŠ Čelakovského není v průběhu let žádný pokles.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy informuje o každoročním růstu účastníků v rámci středisek volného času. Z toho usuzuji, že nabídka sportovních kroužků v rámci DDM ve Strakonících bude stoupajícího či stálého charakteru.

Graf 8 moji hypotézu, založenou na uvedených informacích MŠMT o nárůstu počtu účastníků ve střediscích volného času, zcela vyvrátil. Nabídka sportovních kroužků při DDM ve Strakonících je klesajícího charakteru.

Hypotéza 3 byla jak v rámci základních škol, tak v rámci DDM založena na informacích, které poskytuje MŠMT. Je pozoruhodné, že hypotéza byla u základních škol ve Strakonících potvrzena a u DDM byla vyvrácena. Tato skutečnost by mohla být vysvětlena tak, že děti mají větší zájem o kroužky, které nejsou sportovního charakteru.

Hypotéza 4

Město Strakonice nabízí žákům mladšího školního věku sportovní vyžití i mimo školy a školská zařízení.

O potvrzení této hypotézy, která byla založena především na mých znalostech ohledně sportovního dění ve městě, vypovídá kapitola 7.4, v rámci které byly mapovány jiné možnosti sportovního vyžití, které žáci mladšího školního věku ve Strakonících mají.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jaké sportovní možnosti mají žáci mladšího školního věku ve Strakonících a jak se tyto možnosti v průběhu let proměňovaly. K dosažení cíle byly stanoveny dílčí cíle, které směřovaly průběh výzkumu k cíli hlavnímu.

V teoretické části práce jsem shromažďovala dosavadní poznatky, které se zaměřují na dítě, jeho vývoj, sportovní přípravu a na lidi, kteří ovlivňují jeho vztah ke sportu. Součástí této části práce jsou projekty, které školám nabízí Asociace školních sportovních klubů a projekt pod názvem Sazka Olympijský víceboj. Právě těchto projektů se zúčastňují základní školy v rámci 1. stupně ve Strakonících a projekt Sazka Olympijský víceboj mi svým průzkumem dal podnět k vyvození některých hypotéz.

Závěr 1

Cílem bylo zjistit, jaký sportovní kroužek byl v průběhu deseti let na základních školách a ve školském zařízení DDM ve Strakonících nejčastěji nabízen žákům 1. stupně.

Výzkum ukázal, že na všech základních školách ve Strakonících byl nejčastěji nabízen kroužek florbalu. Ve školském zařízení DDM byl nejčastěji nabízen kroužek vodáků, házené, moderní gymnastiky a potápění.

Hypotéza, na jejímž základě byly předpokládány jako nejčastěji nabízené kroužky fotbal, florbal, atletika a házená, tak byla potvrzena v nejčastější nabídce kroužku florbalu a házené.

Závěr 2

Druhá část práce zjišťovala, jak se v průběhu deseti let na 1. stupni základních škol ve Strakonících proměňovala nabídka jednotlivých sportovních kroužků.

V rámci výzkumu bylo na tyto kroužky nahlíženo z hlediska proměny a vývoje v čase. Tato proměna nabídky byla znázorněna pomocí tabulky, která byla prostředkem k zobrazení proměny na všech základních školách. V závěru bylo opět zřejmé, že nejčastěji nabízenou aktivitou je florbal a jistou pravidelnost vykazovala také nabídka atletiky, která ale není nabízena na všech základních školách.

Hypotéza, která byla propojena napříč dvěma dílčími cíli, tak byla potvrzena v pravidelné nabídce florbalu.

Závěr 3

Ve třetí části mé výzkumné práce jsem porovnávala celkovou nabídku sportovních kroužků na všech školách a ve školském zařízení DDM a grafy ukázaly, jak se tato celková nabídka vyvíjela. Vyhodnocením na základě sesbíraných dat jsem tak zjistila, že nabídka v průběhu deseti let na základních školách je stoupajícího charakteru oproti nabídce DDM, která v průběhu let strmě klesá.

Tato hypotéza, která byla postavena na informacích poskytnutých Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy o rostoucím počtu zapsaných žáků ve školních družinách a účastníků středisek volného času, přinesla pozoruhodné poznatky. Výsledky mého výzkumu u základních škol hypotézu potvrdily a u školského zařízení DDM naopak vyvrátily. Zkoumání příčiny této skutečnosti by mohlo být podnětem pro navazující práci.

Závěr 4

Část výzkumu, ve které jsem se zaměřila na zmapování jiných sportovních možností, které mají žáci mladšího školního věku ve městě mimo základní školy a školské zařízení DDM, ukázal na značné množství této nabídky. Tím tak potvrdil hypotézu, v rámci které byla tato další nabídka očekávána.

Hypotézy byly stanoveny na základě informací, které poskytuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a na průzkumu, který byl proveden v rámci projektu Sazka Olympijský víceboj. Výzkum byl směřován na všechny základní školy a na školské zařízení DDM ve Strakoniciích. Ačkoli čtyři základní školy a jedno školské zařízení nejsou samy o sobě širokým vzorkem, v tomto případě má samotný výzkum svoji stěžejnost právě v tom, že byl proveden v průběhu deseti školních let a zároveň obsáhl kompletní nabídku sportovních kroužků v okresním městě. Výzkum tedy ukazuje vývoj nabídky sportovních kroužků na všech školách a ve školském zařízení ve Strakoniciích a lze si na jeho základě vytvořit představu o základních školách ve Strakoniciích z pohledu nabídky sportovního vyžití dětí.

Ovšem pro přesnou představu o sportovním vyžití u těchto škol by bylo nutné dalších výzkumů. Tím by byl především výzkum z pohledu žáků, a to kteří žáci navštěvují jaké sportovní kroužky a zda navštěvují jeden nebo jich navštěvují více. Dále by bylo možné zkoumat, jakých soutěží se školy s těmito žáky zúčastňují a také by mohlo být nahlédnuto na úspěchy žáků v těchto soutěžích. Z kvalitativního hlediska by mohlo přinést překvapivé výsledky pozorování průběhu těchto sportovních kroužků a v neposlední řadě by mohlo být zajímavým průzkumem pozorování hodin tělesné výchovy na 1. stupni v porovnání s pozorováním probíhajících sportovních kroužků na základních školách. Vzhledem k pandemické situaci, zákazu výuky tělesné výchovy a následného nařízení distanční výuky by nyní nebylo možné výzkum tohoto typu realizovat. V této situaci se tak nabízí výzkum, který by zjišťoval možné důsledky v rámci omezení sportování žáků mladšího školního věku ve školách.

Bylo pro mě poutavé zkoumat a dívat se na sportovní možnosti a jejich vývoj z pohledu základních škol a školského zařízení DDM, protože o sportovních možnostech, které žákům poskytuje samo město, jsem měla již jisté povědomí, a výzkum z pohledu nabídky škol tak pro mě byl zcela novým zkoumáním. Přesto by ale určitě svůj přínos měl také výzkum uvnitř sportovních klubů. Zajímavý by byl opět výzkum z pohledu žáků, tedy kolik žáků tyto kluby navštěvuje a zda jeden žák navštěvuje více klubů. Zjistit kapacity klubů a jejich využívanost nebo, jako v případě základních škol, pozorovat probíhající tréninky a přístup trenérů/pedagogů.

Velký přínos mé práce vidím především ve zjištění, že město Strakonice, základní školy a školské zařízení nabízejí žákům mladšího školního věku možnosti aktivního sportovního vyžití, a to v době, kdy se na 1. stupni mění jejich dosavadní denní režim a zvyšuje se riziko oslabení jejich pohybového aparátu a vývoje. Další přínos vnímám také ve spoustě nových podnětů, které výzkum přinesl a které by stály za zkoumáním.

Seznam použitých informačních zdrojů

Tištěné zdroje

1. BLAŽEJ, Adam, 2019. *Motivace dětí a mládeže ve sportu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9355-3.
2. DVOŘÁKOVÁ, Hana a Zdeňka ENGELTHALEROVÁ, 2017. *Tělesná výchova na 1. stupni základní školy*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3308-4.
3. DYLEVSKÝ, Ivan, 1997. *Pohybový systém a zátěž*. Praha: Grada. ISBN 80-7169-258-1.
4. GAVORA, Peter, 2000. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-79-6.
5. HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ, 2011. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0030-7.
6. HÁJEK, Jeroným, 2012. *Antropomotorika. 2.*, přeprac. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-598-0.
7. HOFBAUER, Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.
8. KUČERA, Miroslav, 1997. Pohyb v ontogenezi. In: DYLEVSKÝ, Ivan aj. *Pohybový systém a zátěž*. Praha: Grada, s. 11-28. ISBN 80-7169-258-1.
9. KUČERA, Miroslav, Pavel KOLÁŘ a Ivan DYLEVSKÝ, 2011. *Dítě, sport a zdraví*. Praha: Galén. ISBN 978-80-72627127.
10. MATĚJČEK, Zdeněk a Marie POKORNÁ, 1998. *Radosti a strasti: předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*. Jinočany: H & H. ISBN 80-86022-21-8.
11. PERIČ, Tomáš, 2012. *Sportovní příprava dětí*. Nové, aktualiz. vyd. Praha: Grada. Děti a sport. ISBN 978-80-247-4218-2.
12. PERIČ, Tomáš a Josef DOVALIL, 2010. *Sportovní trénink*. Praha: Grada. Fitness, síla, kondice. ISBN 978-80-247-2118-7.

13. RYCHTECKÝ, Antonín a Pavel TILINGER. *Životní styl české mládeže: pohybová aktivita, standardy a normy motorické výkonnosti*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3746-4.
14. SEKOT, Aleš, 2008. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2562-8.
15. SEKOT, Aleš, 2006. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-7315-132-4.
16. SEKOT, Aleš, 2019. *Rodiče a sport dětí: Rodičovské výchovné styly jako motivační faktor sportování dětí a mládeže*. Brno: MUNI PRESS. ISBN 978-80-210-9293-8.
17. SLEPIČKA, Pavel, Václav HOŠEK a Běla HÁTLOVÁ, 2009. *Psychologie sportu*. Vyd. 2. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1602-5.
18. SLEPIČKA, Pavel, Irena SLEPIČKOVÁ a Jiří MUDRÁK, 2018. *Rizikové chování ve sportu dětí a mládeže*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3995-6.
19. SLEPIČKOVÁ, Irena, 2000. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0044-7.
20. SVOBODA, Bohumil, 1996. *Stručná pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-325-3.

Elektronické zdroje

21. *Dům dětí a mládeže Strakonice: vaše místo pro volný čas* [online]. 2020 [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <https://ddmstrakonice.cz/>
22. JOHANES, Jiří, 2020. *Kritéria pro přijímání dětí do prvního ročníku základní školy* [online]. In: 18.2.2020, s. 1 [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: http://www.zs-podebradova.strakonice.eu/sites/default/files/kriteria_2020_0.pdf
23. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Středisko volného času* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>
24. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Školní družiny* [online]. 2020 [cit. 2020 - 1- 3]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>
25. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Školní kluby* [online]. 2020 [cit. 2020 - 1- 3]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/skolni-kluby>

26. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Zájmové vzdělávání* [online]. [cit. 2020-1-14]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>
27. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [online]. Praha, 2017 [cit. 17. 9. 2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-zakladni-vzdelavani>
28. Redakce Sportvokolí.cz. *SPORTVOKOLÍ.CZ* [online]. 10. 08. 2018n. 1. [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: www.sportvokoli.cz/novinky/vyzkum-deti-maji-ke-sportu-kladnejsi-vztah-nez-k-pocitaci
29. *STARZ STRAKONICE: správa tělovýchovných a rekreačních zařízení města* [online]. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.starz.cz/>
30. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [online]. [cit. 2020-10-25].
31. 74/2005 Sb. VYHLÁŠKA: o zájmovém vzdělávání. In: *Vyhláška č. 74-2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 279/2012 Sb., o zájmovém vzdělávání.rtf*. 2005. Dostupné také z: <https://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

Základní školy

32. *Školní vzdělávací program: Školní vzdělávací program pro základní školy* [online]. 2017 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <http://www.zsflc.cz/2-stupen-jezerni/dokumenty-skoly/>.
33. *Školní vzdělávací program: ŠVP ZŠ Strakonice, Dukelská 166* [online]. Strakonice, 2018 [cit. 2020-11-13]. Dostupné z: http://www.dukelska.strakonice.cz/data/dokumenty/svp_zs.pdf.
34. *Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání: ŠKOLA V POHYBU* [online]. Strakonice [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: http://www.zs-podebradova.strakonice.eu/sites/default/files/svp_1.9.2017_platne_zneni.pdf
35. *Školní vzdělávací program: Školní vzdělávací program pro základní školy* [online]. Strakonice, 2019 [cit. 2020-11-13]. Dostupné z: http://www.zs-povazska.strakonice.eu/sites/default/files/svp_1_9_2019.pdf
36. *Základní škola Dukelská Strakonice* [online]. [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <http://www.dukelska.strakonice.cz/>
37. *Základní škola Dukelská Strakonice: Dokumenty* [online]. [cit. 2020-10-27]. Dostupné z: <http://www.dukelska.strakonice.cz/kategorie/2-dokumenty/>

38. *Základní škola F. L. Čelakovského Strakonice* [online]. 2012-2020 [cit. 2020-12-03].
Dostupné z: <http://www.zsflc.cz/>
39. *Základní škola F. L. Čelakovského Strakonice* [online]. [cit. 2020-11-03]. Dostupné z:
<http://www.zsflc.cz/1-stupen-chelcickeho/>
40. *Základní škola F. L. Čelakovského Strakonice: Dokumenty školy* [online]. 2012-2020
[cit. 2020-10-27].
41. *Základní škola Strakonice, Krále Jiřího z Poděbrad 882* [online]. [cit. 2020-11-03].
Dostupné z: <http://www.zs-podebradova.strakonice.eu/>
42. *Základní škola Krále Jiřího z Poděbrad: Dokumenty* [online]. [cit. 2020-10-27].
Dostupné z: <http://www.zs-podebradova.strakonice.eu/dokumenty>
43. *Základní škola Povážská* [online]. [cit. 2020-11-03]. Dostupné z:
<http://www.zs-povazska.strakonice.eu/>

Projekty

44. *Asociace školních sportovních klubů České republiky* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03].
Dostupné z: <https://www.assk.cz>
45. *Asociace školních sportovních klubů České republiky: Centra sportu / materiální podpora* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03].
Dostupné z: <https://www.assk.cz/projekty/centra-sportu-materialni-podpora/>
46. *Asociace školních sportovních klubů České republiky: Hry 3. tisíciletí* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.assk.cz/projekty/hry-3-tisicileti/>
47. *Asociace školních sportovních klubů České republiky: Sportuj ve škole / Hodina pohybu navíc* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.assk.cz/projekty/sportuj-ve-skole-hodina-pohybu-navic/>
48. *Asociace školních sportovních klubů České republiky: Vzdělávací dny* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.assk.cz/projekty/vzdelavaci-dny/>
49. *Asociace školních sportovních klubů České republiky: Základní informace* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.assk.cz/o-asociaci/zakladni-informace/>
50. *Sazka Olympijský vícebój* [online]. 2018 [cit. 2020-11-03].
Dostupné z: <https://www.sazkaolympijskyviceboj.cz/>

51. *Sazka Olympijský víceboj: Olympijský diplom* [online]. 2018 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.sazkaolympijskyviceboj.cz/olympijsky-diplom/zakladni-informace>
52. *Sazka Olympijský víceboj: O víceboji* [online]. 2018 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.sazkaolympijskyviceboj.cz/o-viceboji/obecne>
53. *Sazka Olympijský víceboj: Odznak všestrannosti* [online]. 2018 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.sazkaolympijskyviceboj.cz/odznak-vsestrannosti/zakladni-informace>
54. *Sportuj ve škole!* [online]. 2018 [cit. 2020-11-13]. Dostupné z: <https://www.sportujveskole.cz/blog/>

Kluby a oddíly

55. *Aeroklub Strakonice: Lítejte v tom s námi* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.akstrakonice.cz/>
56. *Biatlon Strakonice, z.s.* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://www.biatlonstrakonice.cz/>
57. *BK Strakonice: Tradice od roku 1939* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://basketst.cz/>
58. *Capoeira: Tribo Unida Strakonice* [online]. 2014 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.capoeiratribo.com/>
59. *Cobra Ryu: Škola bojových umění Strakonice* [online]. 2014 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://www.cobraryu.strakonice.cz/index.html>
60. *ČRS MO Strakonice: Rybářský kroužek* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://rybstr.wz.cz/>
61. *FightPro.pro* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://fightpro.pro/>
62. *FK Junior Strakonice, z. s.: 112 let organizované kopané ve Strakonících (1908-2020)* [online]. [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.fkjuniorstrakonice.cz/>
63. *Florbal Strakonice: FbC Strakonice* [online]. [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.fbcstrakonice.cz/>
64. *HC Strakonice: Strakonice hockey club* [online]. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://hcstrakonice.cz/>

65. *Kanoistický Klub Otavav Strakonice z.s.: KK OTAVA STRAKONICE* [online]. [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://www.biatlonstrakonice.cz/>
66. KRÁL, Michal. I když se z člověka nestane mistr světa, je důležité, že ví, že dělá něco pro sebe. *HC Strakonice: Strakonice hockey club* [online]. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://hcstrakonice.cz/2020/10/02/i-kdyz-se-z-cloveka-nestane-mistr-sveta-je-dulezite-ze-vi-ze-dela-neco-pro-sebe-rika-trener-josef-kubicek/>
67. *Orientační běh Strakonice: OB Strakonice* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://cst.g6.cz/>
68. *Orientační běh Strakonice: Sportovní klub SK CYKLO-MACNER* [Sportovní klub]. 2008 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://www.cyklomacner.cz/>
69. *SK JUDO 1990 STRAKONICE z.s.* [online]. 2019 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.judostrakonice.cz/>
70. *Ski Klub Strakonice: Běžecský oddíl* [online]. 2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <http://www.skistrakonice.cz/>
71. *Sportovní klub SK CYKLO-MACNER: Sportovní klub* [online]. 2008 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://www.cyklomacner.cz/>
72. *Tenis klub Strakonice, spolek: TK Strakonice* [online]. 2014 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.tkstrakonice.cz/>
73. *TJ ČZ Strakonice* [online]. [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://tjczstrakonice.cz/>
74. *TJ Dražejov: ... založeno 1962* [online]. [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.tjdrazejov.cz/>
75. *TJ FEZKO Strakonice* [online]. 2012 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <http://www.tjfezko.cz/>
76. *T.J. Sokol Strakonice: Jednoty a župy* [online]. 2020 [cit. 2020-09-15]. Dostupné z: <https://www.sokol.eu/sokolovna/tj-sokol-strakonice>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Porovnání vývoje výkonnosti koncepcí rané specializace a tréninku odpovídajícího vývoje

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Prvotní kategorizace dat

Tabulka 2 - Kategorizace dat

Tabulka 3 - Proměna nabídky sportovních kroužků na ZŠ ve Strakonících

Seznam grafů

Graf 1 - Nabídka sportovních kroužků

Graf 2 - Nabídka sportovních kroužků při DDM

Graf 3 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ F. L. Čelakovského

Graf 4 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ Dukelská

Graf 5 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ Povážská

Graf 6 - Nabídka sportovních kroužků ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Graf 7 - Vývoj nabídky sportovních kroužků na ZŠ

Graf 8 - Vývoj nabídky sportovních kroužků při DDM

Seznam příloh

Příloha 1 – Dům dětí a mládeže

Příloha 2 – ZŠ Dukelská

Příloha 3 – ZŠ Povážská

Příloha 4 – ZŠ F. L. Čelakovského

Příloha 5 – ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

Příloha 1 – Dům dětí a mládeže

2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Vodáci	Vodáci	Vodáci	Vodáci	Vodáci
Rybářský kroužek	Rybářský kroužek	Rybářský kroužek	Rybářský kroužek	
Orientační běh	Orientační běh			
Florbal	Florbal	Florbal	Florbal	Florbal
Házená	Házená	Házená	Házená	Házená
Moderní gymnastika	Moderní gymnastika	Moderní gymnastika	Moderní gymnastika	Moderní gymnastika
Potápění	Potápění	Potápění	Potápění	Potápění
Stolní tenis	Stolní tenis	Stolní tenis	Stolní tenis	Stolní tenis
Střelecký kroužek	Střelecký kroužek	Střelecký kroužek	Střelecký kroužek	Střelecký kroužek
Šachy	Šachy	Šachy	Šachy	Šachy
Volejbal	Volejbal			
Žonglérské aktivity	Žonglérské aktivity	Žonglérské aktivity		
Mladý záchranář	Mladý záchranář	Mladý záchranář	Mladý záchranář	Mladý záchranář
	Geocaching	Geocaching	Geocaching	
	Dopravní výchova	Dopravní výchova		
	Slackline aktivity	Slackline aktivity	Slackline aktivity	
			Airsoft	Airsoft
			Sportovci a tanečníci DDM	Sportovci a tanečníci DDM
				Jóga

2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Vodáci	Vodáci	Vodáci	Vodáci	Vodáci
Florbal				
Házená	Házená	Házená	Házená	Házená
Moderní gymnastika	Moderní gymnastika	Moderní gymnastika	Moderní gymnastika	Moderní gymnastika
Potápění	Potápění	Potápění	Potápění	Potápění
Stolní tenis				
Střelecký kroužek	Střelecký kroužek		Střelecký kroužek	Střelecký kroužek
Šachy	Šachy			
				Žonglérské aktivity
Mladý záchranář	Mladý záchranář	Mladý záchranář		
		112 - Zdravotníci v akci	112 - Zdravotníci v akci	112 - Zdravotníci v akci
Airsoft	Airsoft	Airsoft	Airsoft	
Sportovci a tanečníci DDM	Sportovci a tanečníci DDM			
Jóga	Jóga	Jóga	Jóga	Jóga
			AIR-TRACK jump	AIR-TRACK jump
			Disc golf	
				MOVE IT!

Příloha 2 – ZŠ Dukelská

2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
florbal	florbal	florbal	florbal	florbal
		atletika	atletika	atletika OVOV
				inline bruslení
				šachy
				stolní tenis
sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry
pohybové hry	pohybové hry	pohybové hry	pohybové hry	pohybové hry

2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
florbal	florbal	florbal	florbal	florbal
atletika OVOV	atletika OVOV	atletika OVOV	atletika OVOV	atletika OVOV
šachy	šachy		šachy	
stolní tenis	stolní tenis			
		základy minibasketbalu	základy minibasketbalu	základy minibasketbalu
	badminton	badminton	badminton	badminton
pohybové hry	pohybové hry	pohybové hry	pohybové hry	pohybové hry
	jóga	jóga	jóga	jóga
			fotbal	fotbal

Příloha 3 – ZŠ Povážská

2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
florbal	florbal	florbal	florbal	florbal
atletika	atletika	atletika	atletika	atletika

2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
florbal	florbal	florbal	florbal	florbal
atletika	atletika	atletika	atletika	atletika
				vybíjená
				pohybové hry

Příloha 4 – ZŠ F. L. Čelakovského

2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Florbal	Florbal	Florbal	Florbal	Florbal
Basketbal	Basketbal	Basketbal	Basketbal	Basketbal
Pohybové hry	Pohybové hry	Pohybové hry	Pohybové hry	
Vybíjená	Vybíjená	Vybíjená	Vybíjená	Vybíjená
			Golf	Golf
				Sportovní hry

2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Florbal	Florbal	Florbal	Florbal	Florbal
Basketbal	Basketbal	Basketbal	Basketbal	Basketbal
Pohybové hry		Pohybové hry	Pohybové hry	Pohybové hry
Vybíjená	Vybíjená	Vybíjená	Vybíjená	Vybíjená
Golf	Golf	Golf	Golf	
	Sportovní hry			
Gymnastika	Gymnastika	Gymnastika	Gymnastika	Gymnastika
				Badminton

Příloha 5 – ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad

2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
florbal	florbal	florbal	florbal	florbal
			basketbal	basketbal
sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry
		stolní tenis	stolní tenis	stolní tenis
			in-line bruslení	

2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
florbal	florbal	florbal	florbal	florbal
basketbal	basketbal	basketbal	basketbal	basketbal
sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry	sportovní hry	
stolní tenis	stolní tenis	stolní tenis	stolní tenis	
	vybíjená	vybíjená	vybíjená	